

SÖKAREN

NR 3

1978

PRIS 7:00 inkl. moms

Dog Jesus i Indien?

Hotellbåtsägaren och muslimen M. Subhan Lawey pekar ut ingången till Yus Asafs grav i Srinagar, Kashmir. Bland annat inom den muslimska Ahmadiyya-

rörelsen anser man att Yus Asaf och Jesus är samma person — Jesus överlevde nämligen korsfästelsen och flydde till Indien! Se sidan 2! (Foto: Bertil Falk.)

JESUS OCH INDIEN

"Över hela centralasien, i Kashmir och Ladhak och Tibet och även ännu längre norrut, kvarlever fortfarande en stark tro på att Jesus eller Issa färdades där..."
Jawaharlal Nehru

Kontroversen kring Notovitch

År 1894 kom den ryske krigskorrespondenten Nicolas Notovitch med en minst sagt sensationell bok på franska, som nästan omedelbart översattes till svenska, nämligen *Den okända delen af Jesu lefnad* (Stockholm 1896). Här berättar Notovitch om en serie resor som han gjorde 1887—1888. Vid ett besök i buddhistklostret Moulbek vid byn Wakha, cirka 33 kilometer från Karghil i Jammu & Kashmir, träffade han en lama, som han samtalande med via tolk. Karghil ligger i Ladhak, som också brukar kallas "lilla Tibet". Det gränsar till Tibet.

Denne lama berättade för Notovitch om den helige Issa, som var förmer än Dalai Lama och vars liv skulle ha beskrivits i en rad skrifter i Lhasa och på andra platser. Via Leh i Ladhak fortsatte Notovitch till klostret Himis eller Hemis Gumpa. Där fick han veta följande: "Rullarne, angående Issas lefnad, som blifvit förda från Indien till Nepal och från Nepal till Thibet, äro skrifna på palispråket, och befinna sig i närvarande stund i Lhasa, men en kopia på vårt språk, jag menar det tibetanska språket, finnes hos oss."

Notovitch lämnade klostret, men bröt benet ovanför knät. Han fick därför återvända till klostret och bad sin sagesman att få höra berättelsen om Issa (som är muslimernas namn för Jesus i Koranen) direkt från skriften. Notovitch: "Slutligen gaf han vika för mina enträgna framställningar och lät bära till mig två tjocka inbundna böcker, hvars stora blad voro gulnade af tiden; därpå läste han för mig Issas lefvernebeskrivning, som jag omsorgsfullt upptecknade i min annotationsbok efter den öfversättning

min tolk gjorde däraf."

Notovitch ordnade sedan sina anteckningar och grupperade verserna i överensstämmelse med berättelsens gång, dvs i kronologisk ordning, och sidorna 77—116 i den svenska utgåvan upptas av detta apokryfiska evangelium, som Notovitch kallat "Den helige Issas lif, den bäste af människors barn".

Evangeliet börjar med orden: "Jorden har darrat och himlarne hafva gråtit öfver det stora brott, som nyligen blifvit begånget uti Israels land. Ty man har där pinat och aflifvat den stora rättfärdige Issa hos hvilken bodde världens själ."

Vid tretton års ålder, då Issa enligt judisk sed skulle gifta sig, lämnade han, enligt Notovitchs redigerade verk, i hemlighet sina föräldrar och begav sig med köpmän till Sindh. Det gjorde han "i afsigt att fullkomna sig i det guddomliga ordet och studera de stora Buddhas lagar."

Så här låter det i kapitel fem:

5. Han tillbragte sex år i *Djanguernat*, i *Radjagrija*, i *Benares* och andra heliga städer; alla människor älskade honom, ty Issa lefde i fred med *Vaisjas* och *Sudras*, som han undervisade i den heliga skrift.

Och i kapitel sex heter det:

3. Sedan den rättfärdige Issa fullkomligt lärt *pali-språket*, egnade han sig åt studiet af *Soutras* heliga rullar.

4. Sex år därefter förstod Issa, som af Buddha blifvit utsedd att utbreda det heliga ordet, att fullkomligt förklara de heliga rullarne.

I sitt företal framhöll Notovitch "att de lärda sällskapen kunna, innan de kritisera mitt meddelande, utan stora omkostnader utrusta en vetenskaplig expedition

med uppgift att studera dessa handskrifter på ort och ställe, och sålunda intyga deras historiska värde."

Boken hade knappt kommit ut förrän den blixtnabbt behandlades samma år i *The Nineteenth Century*, Vol. XXXVIII, sid. 515, av den aktade religionshistorikern Friedrich Max Müller under rubriken "The Alleged Sojourn of Christ in India" (Jesu påstådda vistelse i Indien).

Müller reagerar framför allt mot att Notovitch påstår att hans buddhistiske värd hävdade att Issas eller Jesu liv är välbekant i tibetansk litteratur, eftersom det finns "utmärkta kataloger över buddhister-nas manuskript och böcker i Tibet och Kina" utan att man därför funnit texter om Jesus.

Till råga på allt fick Müller, sedan han skrivit sin artikel, vatten på sin kvarn genom en fantastisk omständighet. Han fick nämligen ett brev från en engelsk dam i Leh, Ladhak, daterat 29 juni 1894, där hon berättar följande: "I går var vi i det stora Himis klostret, det största buddhistklostret här uppe — med 800 lamor. Har ni hört talas om en ryss som inte kunde skaffa sig tillträde till klostret på något sätt, men till sist bröt benet utanför och fick komma in? Hans syfte var att kopiera en buddhistisk beskrifning av Jesu liv som finns här. Han påstår att han fått tag i den, och sedan har han publicerat den på franska. Det finns inte ett ord i den berättelsen som är sant! Ingen ryss har varit här. Ingen har tagits in på seminariet på femtio år med ett brutet ben! Det finns inte alls någon *Kristi liv* här!"

Men så vitt bekant har originalet till detta brev och namnet på brev-

Imam Syed Masud Ahmad i Köpenhamn är övertygad om att Yus Asaf och Jesus var samme man. Islams Ahmadiyya-rörelse, vilken är en missionerande rörelse som utgått från norra Indien, finns numera spridd i stora delar av världen. Moské finns i bland annat Göteborg och Köpenhamn. (Foto: Bertil Falk.)

skrivarskan aldrig heller redovisats. Brevets existens är såtillvida lika illa redovisad som de ovan diskuterade apokryferna. Om brevet är äkta, förefaller det som om Notovitch inte ens varit i Leh. Men redan året därpå skrevs ett nytt brev (daterat juni 1895) från det på 1890-talet tydligen väl besökta klostret, som det ännu år 1978 kan vara svårt att komma till. Det publicerades också i *The Nineteenth Century*. Brevskrivaren var en professor J. Archibald Douglas från Agra, Indien. Som gäst i klostret hade han fått höra hur laman stämplade Notovitch som en lögnare. Laman förnekade att man haft någon med brutet ben i klostret. Ändå innebar

Douglas' brev ett fall framåt för Notovitch. Douglas lyckades nämligen lуска ut att en man vid namn Notovitch verkligen besökt Ladhak vid den aktuella tidpunkten. En Notovitch hade behandlats på sjukhuset i Leh för — tandvärk!

Islams Ahmadiyya-rörelse och Jesus

För att i någon mån förbereda ett besök i Indien och Kashmir tog jag den 1 november 1977 en av de stora båtarna från Malmö till Köpenhamn, steg av vid Nyhavn och tog buss nummer 10 från Kongens Nytorv till Hvidovre. Där ligger Danmarks enda moské, en vacker byggnad med en grönblå kupol, som vi-

lar på fem pelare. Där bor imam Syed Masud Ahmad med sin familj. En imam är en böneledare.

Moskén tillhör Islams Ahmadiyya-rörelse, som också har en moské i Göteborg. I Danmark har man 150 fasta medlemmar plus tillfälliga besökare. Rörelsen grundades av Hazrat Mirza Ghulam Ahmad, kallad den utlovade Messias. Han föddes och dog i Quadin och levde åren 1835—1908. Imam Syed Masud Ahmad är också född i Quadin. Rörelsen, som är missionerande, har sedan seklets början fått nära 3 miljoner anhängare över hela världen.

— Jag erbjöd rörelsen mina tjänster och man valde mig att bli imam i Köpenhamn, berättar Syed Masud Ahmad. Jag kom hit första gången 1962. Då hade vi ett centrum i Köpenhamns innerstad. Medlemmar i Pakistan, Danmark och England har samlat in pengar till moskébygget. Moskén har ritats av en dansk arkitekt som är muslim, John Zachariasen. 100 personer kan samtidigt be i moskén.

— I vår rörelse tror vi att Jesus räddades från korset och i hemlighet reste österut. Han dog inte på korset. Han var medvetlös, men vid liv.

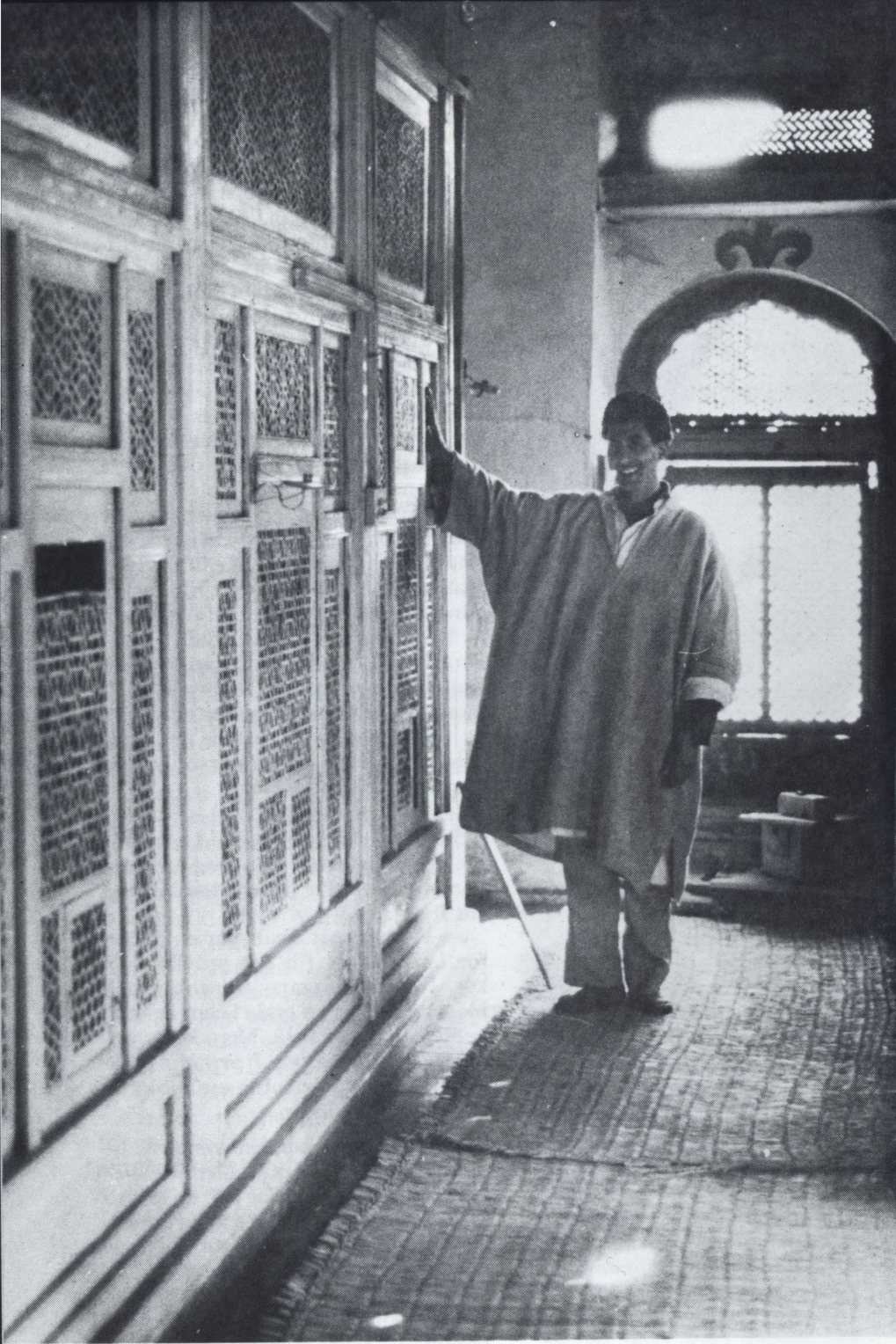
— Vi anser att Jesus var en profet för Israels hus, för det judiska folket, liksom tidigare Abraham och Moses. Gud är en enda! Han är universell, för alla folk. Men Jesus var en nationell profet. I princip hade alla folk i det förflutna sina lokala, nationella profeter.

Fråga: Även skandinaverna?

— Det vet vi inte. Men det är mycket möjligt att Tor och de andra fornnordiska gudarna var profeter. Det kan vi inte säga något bestämt om. I alla händelser utgjorde de olika profeterna olika stadier i en utvecklingskedja som mynnade i Muhammed, den förste universella profeten. Jesus var den siste nationella profeten i denna utvecklingskedja före Muhammed.

— Orsaken till att det tidigare bara fanns nationella profeter var naturligtvis de dåliga kommunikationerna. När Muhammed kom hade kommunikationerna mellan folken utvecklats på ett sådant sätt att Muhammed kunde komma som en universell profet, och inte bara som en nationell sådan. Andra profeter före Jesus som varit nationella profeter var tex Krishna, Rama och Buddha, som alla var profeter för Indien.

— När Jesus överlevde korsfästelsen tog han tillfället i akt och for österut till de ställen där det bodde judar i förskingringen. De flesta ju-

Detta är det helgonskrin av trä som innesluter Yus Asafs grav i Srinagar. M. Subhan Lawey, som står bredvid graven, är med på bilden för jämförelsens skull. (Foto: Bertil Falk.)

dar hade tidigare tagits till fånga i den babyloniska fångenskapen och det bodde fler judar utanför än i Palestina under Jesu tid. Han var ju judarnas nationelle profet och gick därför ut för att söka upp de israeliska stammar, som inte fanns i Israel. På det sättet kom han till Kashmir.

— Vi tror i vår rörelse att Jesu andra återkomst har förverkligats i Hazrat Mirza Ghulam Ahmad, som grundade vår rörelse. Han är den andre Messias men också den andre

Buddha och den andre Krishna. Vi tror inte på reinkarnationen och anser alltså inte att det är Jesu själ som återkommit i vår grundares skepnad. Med den andre Jesus menar vi helt enkelt att han är en profet som är lik Jesus.

Hazrat Mirza Ghulam Ahmad skrev en rad böcker på sitt modersmål urdu. År 1899 skrev han *Masih Hindustan mein*, som på engelska fått titeln *Jesus in India* (Jesu i Indien). Som redan nämnts föddes och dog rörelsens grundare i Qua-

din, som ligger i den indiska delstaten Punjab. Denna gränsar till Jammu & Kashmir-området och grundaren hörde från människor i just Kashmir, att det på Khan Yargatan i Srinagar finns en grav rest över Nabi Sahib. Imam J.D. Shams har utförligt i kapitlet "Yus Asaph and Jesus" berättat om detta i sin bok *Where did Jesus die?* (Var dog Jesus?) som kom ut i London 1962. Han skriver där: "Ordet Nabi, som bara används i två språk, hebreiska och arabiska, väckte hans nyfikenhet och ledde honom till slutsatsen att det måste röra sig om en semitisk profet, företrädesvis en hebreisk profet..."

Hans undersökningar "bekräftade hans uppfattning, för han fick sig berättat att profeten, som också var känd under namnet Yus Asaph varit en främling som kom till Kashmir för cirka 1900 år sedan. Dessa och andra faktorer ledde honom till tron att den begravde profeten i Srinagar inte kunde vara någon annan än Jesus från Nazareth som for till Indien för att söka efter de Israels stammar som levde i dessa nordliga indiska regioner."

Jag vill här inflika att det finns en hel del historiska dokument som pekar på att det levtt många judar i denna trakt för tvåtusen år sedan.

Shams drar sedan fram en rad förhållanden och citat som backar upp teorin, däribland muntliga och skriftliga indicier i Srinagar, som 1902 publicerades av Ahmadiyya-rörelsens grundare. Historiska källor uppger att profeten Yus Asaph ligger i graven. En sådan källa är *Tarikh-i-Azami*, som skrevs för drygt 200 år sedan. Där heter det: "Graven alldeles intill Sayyid Nas-ud Dins är allmänt känd som tillhörande en profet som sändes till Kashmirs invånare, och platsen är känd som profetens helgonskrin. Han var en prins som kom till Kashmir från ett främmande land. Han var perfekt i fromhet, rättfärdighet och gudsfruktan. Gud gjorde honom till sin profet och han predikade för folket i Kashmir. Hans namn var Yus Asaph."

Det finns rader av liknande citat ur olika skrifter, men vi bör kanske stanna upp här ett tag och titta på geografien i det område som intresserar oss, nämligen den nuvarande indiska delstaten Jammu & Kashmir. Dess västra del, där den blomstrande Sindh-dalen ligger med Srinagar och de pittoreska husbåtarna, som är populära hotell för västerlänningar under turistperioden på året, är muslimsk. Den östra delen, som kallas Ladhak, är otillgänglig och stora delar av om-

I denna grav ligger profeten Yus Asaf begravd — den man som många anser var densamme som Jesus Kristus. (Foto: Bertil Falk.)

rådet, där det talas tibetanska och där buddhisterna har många kloster, ligger på himalayanska höjder över Norges högsta nivå.

Det finns utöver Notovitch andra vittnesmål från Ladhak-området. I sin bok *Christian India* (Kristet Indien) skriver F.A. Plattner bland annat: "I Leh stötte vi återigen på legenden om Kristi besök i dessa områden. Lehs hinduiska postmästare, och många Ladhaki-buddhister, berättade för oss att i Leh, inte långt från basaren, finns det fortfarande en damm, nära vilken det stått ett gammalt träd. Under detta träd predikade Kristus för folket innan han återvände till Palestina. Vi hörde också en annan legend om hur Kristus, när han var ung, anlände till Indien med en köpmannakaravan och hur han fortsatte att studera den högre visdomen i Himalaya. Vi hörde flera versioner av denna legend som har spritt sig vitt och brett genom Ladak, Sinkiang och Mongoliet, men alla versionerna är samstämmiga på den punkten att Kristus under sin frånvaro vistades i Indien och Asien."

Yus Asaf, Jesus och Kashmir

Att resa till Srinagar i Kashmir är i dag ingen större affär. Det går flyg från New Delhi och från Jammu Tawi. Redan på 1800-talet var Srinagar sommartid ett uppskattat turistmål för den brittiska kolonialmaktens administratörer och deras familjer. Numera går också svenska charterresor till denna sköna dal, som av många anses vara paradiset på jorden. Att det är mindre paradiskt i november månad att bo ombord på de primitivt uppvärmda husbåtarna kan jag emellertid intyga. Jag ådrog mig en ordentlig förkylning vid mitt besök.

Kashmir är politiskt sett en brytningspunkt mellan Indiens, Pakistans och Kinas intressesfärer och det är frapperande att den indiska armén tycks hålla området i ett järngrepp. Det kan vara intressant att nämna att buddhismen i Ladhak-området är äldre än buddhismen i Tibet. Det var just från Kashmir som buddhismen spred sig till Tibet.

Själv företog jag min resa till Srinagar med tåg från Old Delhis järn-

vägsstation i den indiska huvudstaden till Jammu Tawi, en natts resa. I Srinagar möttes jag av en besvikelse. Vägen till Ladhak, och därmed också till klostret Hemis, var igensnöad och sista bussen hade gått för fjorton dagar sedan. Jag fick nöja mig med att söka upp Yus Asafs grav, som ligger i Srinagars gamla stad.

Ett hus har byggts för att skydda denna muslimska vallfartsort, som besöks under stora festligheter i slutet av juni varje år. Graven finns mitt inne i huset och den skyddas där av en vackert utsirad kringbyggnad av trä. Det finns luckor i denna kringbyggnad, så att man kan se på själva graven. Det finns inget ljus därinne och det tar en stund innan ögonen vänjer sig vid mörkret, som bara lättas upp av det ljus som strömmar in över graven genom luckorna. Graven är enkel. Den består av en kistformad sten. Det finns också ett fotavtryck, som tillskrivs Yus Asaf.

I Kashmir och Indien böljar striden om Yus Asafs identitet fram och tillbaka i debattartiklar och

pamfletter. Alla muslimer anser att Yus Asaf var en stor profet, men det är en minoritet som anser att han och Jesus var en och samma person. Väktaren vid graven säljer emellertid en liten broschyr, som är utgiven av Ahmadiyya-rörelsen i Quadian. Det är en hälsning till påven från den rörelse som anser att Yus Asaf och Jesus Kristus var en och samma person.

B.K. Chulu, som är registrator av historiskt värdefulla dokument i Srinagar, tror inte alls på den här teorin.

Jag har aldrig registrerat något dokument med innebörden att de två var identiska, säger han. Både denna idé och föreställningen att Jesus kom till Kashmir tillsammans med sin mor Maria och sin lärjunge och bror Thomas, är en myt. (B.K. Chulu anspelar här på aposteln Thomas, som anses ha lidit martyrdöden i Madras, södra Indien. Hans anhängare, de så kallade thomaskristna, anser sig ha funnits i Indien i 1900 år.)

Det finns en man här i Srinagar, som påstår att han har dokument som visar att han är ättling till Jesus, men så länge som han inte visar upp dessa dokument måste man betvivla deras existens. Det finns många gamla dokument, som handlar om Yus Asaf, men de bevisar inte att han var Jesus. Yus Asaf var en tibetansk munk, menar B.K. Chulu som fortsätter:

Det borde ordnas ett internationellt symposium här i Srinagar för att få fram sanningen.

B.K. Chulu för mig genom exotiska gator utmed basarliknande affärer hem till Prem Nath Magazine, en hindu som inte heller tror att Jesus är identisk med Yus Asaf. Han anser för sin del att Yus Asaf kom från Egypten.

Det finns dokument, som tyder på det, säger han.

P.N. Magazine är affärsman. Han handlar med kemikalier. Dagligen övar han yoga och på väggen hemma hos honom hänger ett porträtt av hans guru. Han har skrivit artiklar och böcker i de mest skiftande ämnen, bl a en bok om ursprunget till orden "hindu" och "Indien" och en bok om yoga. Dessutom har han deltagit med debattartiklar i Jesus-kontroversen.

Jag var inte alls intresserad av frågan när jag 1954 fick brev från en väninna, som frågade hur det låg till med Yus Asafs identitet. För gammal vänskaps skull undersökte jag problemet och kom fram till att identitet inte föreligger.

Det finns en gammal beskrivning av hur Yus Asaf mötte en

kung. Om denne kung, som någon har antagit, levde år 72 e Kr, så passade det onekligen in på Jesus. Då skulle Yus Asaf och Jesus kunna vara samma person. Men nu menar andra att den kung som Yus Asaf mötte levde cirka 350 år f Kr. Då skulle Yus Asaf vara betydligt äldre än Jesus.

Yus Asafs grav öppnades faktiskt 1953, berättar P.N. Magazine. Jag var själv där och tittade. Graven var tom. Bara ett dike. Nu vägrar myndigheterna att ge tillstånd till en ny gravöppning.

De som anser att Yus Asaf var identisk med Jesus har emellertid å sin sida dragit samman en imponerande mängd material till stöd för sin ståndpunkt. Lokalt har två böcker i ämnet publicerats under 1970-talet. Dels "Mysteries of Kashmir" (Mysterier i Kashmir) av Mohammad Yasin, som kom 1972, och dels "Christ in Kashmir" (Kristus i Kashmir) av Aziz Kashmiri, som publicerades 1973.

Förutom mängder av citat ur gamla skrifter om Yus Asaf innehåller dessa böcker en hel del intressant material, som åtminstone

kittlar fantasin.

Jag ska här redovisa några sådana indicier. Det ena berättas av Aziz Kashmiri, som vid ett besök år 1969 i klostret Hemis (Hemis Gumpa) fann att man där har en figur som föreställer lama Ishosh, en lama som i motsats till de flesta buddhistiska lamor var försedd med skägg. Denne skäggprydda lama skulle ha uppträtt för cirka 2000 år sedan. I klostret finns också en bild föreställande lama Yashosh, uppenbarligen samme lama. Ishosh och Yashosh påminner om orden Jesus och Issa.

Mulla Nadiri, den förste som skrev en muslimsk historia över Kashmir på persiska under sultanen Zainul Aabdens regering, hävdar att man under Gopanandas eller Gopanattas regering byggde om ett tempel på berget Solomon. Det var persern Sulaiman, som utförde ombyggnaden vid tiden för Yus Asafs framträdande i Kashmir-dalen.

Nadiri skriver om denna ombyggnad eller restaurering bl a följande: "Vidare lät han inskriva på en av flankväggarnas stenar som

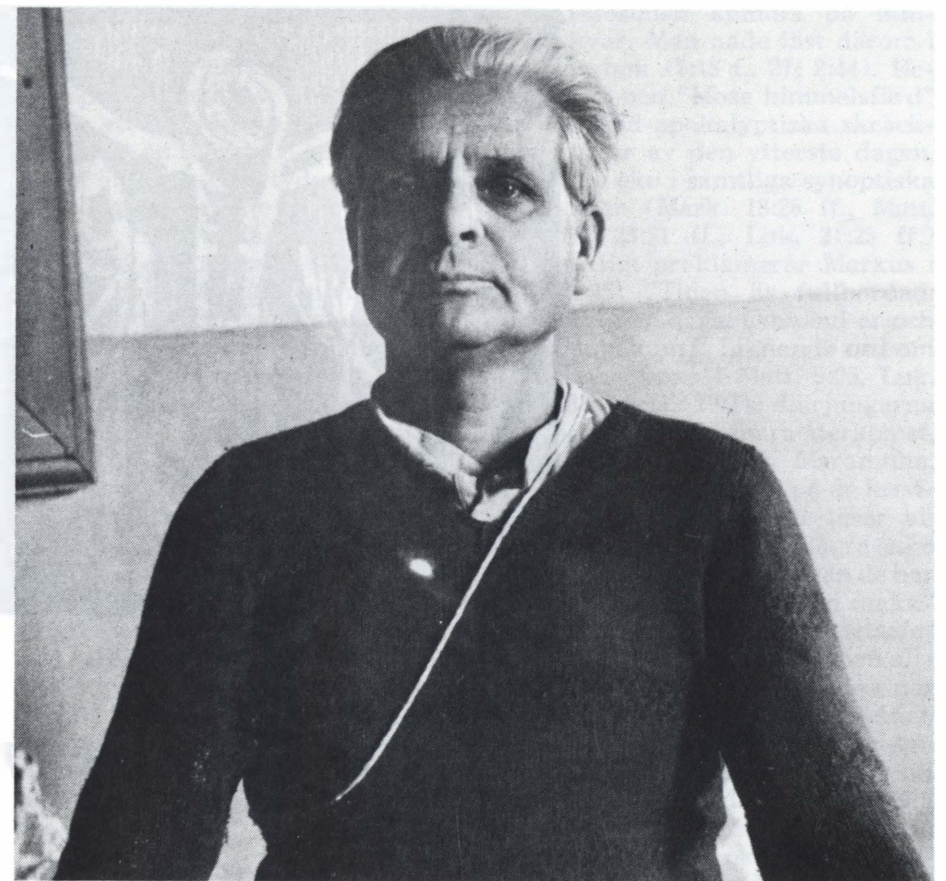
omslöt trappan: Vid denna tid proklamerade Yus Asaf sitt profetskap (Dareen waqat Yuz Asaf da'wa-i Paigambari mikunad), och på en annan trappsten lät han inskriva att Yus Asaf var Israels barns profet (Aishan Yusu Paighambari Bani Israel ast)." Detta är ju en ganska sensationell uppgift. Stenarna finns kvar, men tyvärr är texten i dag omöjlig att tyda. Tidens tand har fränt bort inskriptionen så till den grad att den är oläslig.

I och för sig fanns det många judar i Kashmir vid tiden för Jesu framträdande och det ligger inget omöjligt i tanken att Jesus skulle ha färdats från Israel till Kashmir, som var något av en knutpunkt för österns handel på sin tid. Å andra sidan grundades inte Srinagar förrän år 300 e Kr. Det hindrar naturligtvis inte att Jesu grav kan ha uppförts på platsen innan Srinagar grundades. Staden kan till och med ha förlagts på denna plats i Kashmir-dalen just för att profetens grav fanns där. Men dessutom finns det de som hävdar att graven inte är äldre än 600 år. Även på denna punkt går alltså meningarna isär och grundligare mätningar med hjälp av skilda moderna metoder behövs för att lösa den motsättningen.

Man kan också jämföra sannolikheten i den bild av vad som hände med Jesus som de kristna evangelierna ger med den bild som de muslimer, som tror att Yus Asaf var Jesus, lägger fram. I det ena fallet hävdas det att Jesus dog på korset, nedsteg i dödsriket, återuppstod från de döda för att sedan göra sin sorti genom en himmelsfärd. I det andra fallet menar man att Jesus inte dog på korset, utan fördes medvetslös eller skendöd till graven i Jerusalem (i dag utpekas två platser i Jerusalem som Jesu grav), där han kvicknade till, visade sig för sina vänner, för att sedan försvinna till Kashmir, dit han helt enkelt skulle ha flytt, eventuellt tillsammans med sin mor Maria och sin lärjunge Thomas.

Bibeln berättelse är onekligen övernaturligare och mer otrolig än den lösning på problematiken som den islamitiska sekten lägger fram.

Det hade varit roligt att i de buddhistiska klostren i Lahdak höra sig för vidare i ämnet. Men det kunde jag alltså inte denna gång, och en sådan resa får anstå till en tidpunkt, då vådrets makter är snällare, vilket innebär några korta sommarmånader. Det bör emellertid påpekas att det kommer att hållas ett internationellt symposium i

Handelsmannen och författaren P.N. Magazine har bedrivit studier i fallet Yus Asaf/Jesus. Han tror inte att de båda var identiska.

London inom ramen för Ahmadiyya-rörelsen 2-4 juni 1978. Där ska man ta upp arkeologiska, historiska, geologiska och andra tecken på att Jesus inte dog på korset utan hamnade i Kashmir och ligger begravd i Srinagar.

Det finns en hel del litteratur i ämnet och för dem som vill bedriva självstudier i den rikhaltiga floran av argument som finns torde följande litteraturlista vara till god hjälp.

Ahmad, Mirza Wasim: "Address to His Holiness the Pope Paul VI", (Qadian, Punjab, Indien)

Ahmad of Quadian, Hazrat Mirza Ghulam: "Jesus in India", (Rabwah, Pakistan, 1962)

Ahmad, Al-Haj Khwaja Nazir: "Jesus in Heaven on Earth", (Lahore, Pakistan 1952, 1956)

Axheim, Carl-Göte: "Dog Jesus i Indien" (Malung 1977)

Beskow, Per: "Gamla rövarhistorier blir som nya..." (Kvällsposten 10/11 1974)

Churchward, James: "The Cosmic Forces of Mu" (1933, nya upplagor under 1970-talet)

Dowling, Levi H.: "The Aquarian Gospel of Jesus the Christ" (Marina del Rey, 1972)

Eidem, Erling: "Nutida evangeliefalskari" (Svensk Teologisk Kvartals-tidskrift, Arg. 7, häfte 3, 1931)

"Esseerbrevet. Om Jesu verkliga liv." (Uddevalla 1977)

Falk, Bertil: "Jesus överlevde. Flydde efter korsfästelsen" (Kvällsposten 4/11 1974)

Goodspeed, Edgar J.: "Strange New Gospels" (Chicago 1931)

Kashmiri, Aziz: "Christ in Kashmir" (Srinagar 1973)

Müller, F. Max: "The Alleged Sojourn of Christ in India" (The Nineteenth Century, XXXVI, 1894)

Notovitch, Nicolas: "Den okända delen af Jesu lefnad" (Sthlm 1896)

Olsson, Bror: "Fynd vid vägen" (Malmö 1941)

Santesson, Hans Stefan: "Understanding Mu" (New York 1970)

Shams, J.D.: "Where did Jesus die?" (London 1959)

Svensk uppslagsbok (uppslagsordet "Förfalskning av religionsurkunder")

Toll, Hugo: "Dog Jesus på korset?" (2:a uppl. 1928)

Waerland, Ebba: "Evangeliet om det fullkomliga livet" (Malmö 1976)

Wistrand, Oscar: "Sanningen om Jesus" (1929)

Yasin, Mohammad: "Mysteries of Kashmir" (Srinagar 1972)

Anm. Bertil Falk är nattreporter på Kvällsposten i Malmö och har som författare gett ut böckerna Atlantis och svenskarna och Bortom vår verklighet.

Varför överlevde kristendomen?

Som en fortsättning av resonemanget i sin förra artikel, **"Det fromma falsariet"**, diskuterar lektor BIRGER EDMAR här frågan hur kristendomen kunde överleva den stora katastrofen Jesu död. Att tron på Jesus fortlevde behöver inte bero på ett mirakel — Jesu kroppsliga uppståndelse — så som kyrkan brukar predika. Andra synsätt är möjliga.

Det har betraktats som ett under att kristendomen överlevde katastrofen Jesu död och att av de räddhågade och skingrade lärjungarna blev starka trosvittnen. Man har pekat på uppståndelsen som den allt avgörande faktorn, så som lärjungarna upplevde den.

Vad innebär då Jesu uppståndelse? Var den kroppslig och just därigenom övertygande? Eller var det en rent andlig upplevelse, som utlöste trosvissheten?

Om den kroppsliga uppståndelsen skulle vara en from legend, faller då den kristna tron till marken? Eller har en visionär upplevelse av Jesu uppståndelse tillräcklig kraft för att ge innehåll och verklighet åt påskens budskap? De frågorna är inte oväsentliga i kristendomsdebatten.

Vikten av påskupplevelsen som sådan skall inte förringas. Kyrkan betraktar den som en hörnsten. Men jag tror att även om Jesu kroppsliga uppståndelse aldrig har inträffat, kan kristendomens fortbestånd

efter Jesu död ses som en följdriktig utveckling.

Mot bakgrund av Jesu liv och verksamhet och de förhoppningar, som knutits till hans person och förkunnelse, kan man tala om en historiskt och psykologiskt förklarlig process — kontinuiteten finns där, miraklet blir naturligt. Det är huvudsakligen tre faktorer som samverkar: Messiasförhoppningarna, de eskatologiska förväntningarna och Gamla testamentets profetior — allt detta var en levande verklighet, högst påtaglig och närvarande. Vi kan ha svårt att sätta oss in i att den tidens fromma judar upplevde de nämnda "himmelska verkligheterna" som mera verkliga än den vanliga tillvaron. Men vi vet att det var så. — Och de nämnda tre tingen var fast förbundna till en enhet.

1. *Messiasförhoppningarna.* Det var judafolkets heta önskedröm att Messias skulle komma, en Davidsättling, som skulle upprätta Guds egendomsfolk ur dess förnedring

och bryta sönder det förhatliga träldomsoket. Palestina hörde efter år 64 f.Kr. till den romerska provinsen Syrien, och gång på gång hade judarna gjort uppror mot inkräktarna. Till zeloternas upprorsparti får även några av Jesu lärjungar räknas, och de väntade sig mycket av sin ledare. Petrus säger enligt Matt. 19:27: "Se, vi har övergivit allt och följt dig, vad lön skall vi få för det?" Modern till Sebedeusönerna, Jakob och Johannes, bad Jesus att han i sitt rike skulle ge dem äreplatser (Matt. 20:20, Mark. 10:35).

Säkerligen hade Jesu lärjungar gått med en dold längtan efter en Messias, och när de en dag träffade Jesus, som sade: "Följ mig!", så hade de inte svårt att besluta sig. Men Jesus hade från början för egen del avvisat alla Messias tankar och politiska storhetsdrömmar — det hade skett på Frestelseberget — och han gick den väg som Jesaja hade tecknat: den ödmjuka och lidande Herrens tjänares väg. Han förbjöd också sina lärjungar att framställa ho-

nom som Messias.

Först när Jesus var död fanns det inte längre något hinder för förkunnelsen att han var Messias. Han kunde själv inte protestera. Vägen låg öppen för en predikan om Jesus som *den uppståndne Messias*. — Därmed blir frågan aktuell: vad ligger i orden "den uppståndne Messias"?

Enligt from judisk tro gick den rättfärdige efter döden till ett liv hos Gud. Och Messias, Guds Rättfärdige, som skulle förlossa Israel, kunde inte behållas av döden. Hans själ gick till Gud. Men hur kom han tillbaka till världen? På vad grundade de första kristna sin predikan att Jesus hade uppstått från de döda? I evangelieberättelserna har olika föreställningar flätats samman: där möter oss dels tron på en lekamlig uppståndelse och dels tron på en andlig, visionär sådan. Man är inte medveten om var gränserna går.

En rent kroppslig uppståndelse har vi i berättelserna om den tomma graven och Maria Magdalenas möte med Jesus — likaså Tomas' krav att få se märkena i Jesu kropp. Föreställningen att döda kunde lämna sina grifter — det berättas ju att detta hände t.ex. vid Lasarus' uppväckande och när Jesus dog på korset — var inte främmande för den tidens människor. I Gamla testamentet möter vi liknande fall: 1 Kon. 17:17 f. är en parallell till ankans son i Nain, Luk. 7:11 f. I antik litteratur överhuvud förekommer sådant. Det ingår i sättet att berätta, "skildringstekniken".

Men vi ser på detta med helt andra ögon. Den lekamliga uppståndelsen stöter på orimliga svårigheter. Vartill skulle den tjäna? En uppstånden måste ju dö en gång till. Och med vilken kropp skall man uppstå? En gammal utsliten? Skall man tänka sig en förklarad "härlighetskropp" — som "änglarnas"? Var finns plats för alla dessa kroppar från alla tider?

Man förstår så väl vad som ligger bakom denna tro: människor vill återse sina kära avlidna! De nöjer sig inte med tanken att de döda lever ett andligt liv, att döden ger evighet åt det väsentliga hos dem vi älskar, att det andliga, när allt kommer omkring, är den innersta verkligheten. — Nathan Söderblom menade också att det är en grovt materialiserad uppståndelse, när man låter Jesus i kroppslig gestalt vandra omkring på jorden efter sin död.

Men tron på en Jesu andliga uppståndelse möter också i evangelieberättelserna, även om den inte är klart markerad och utsagd. Man

kan av berättelsernas karaktär sluta sig till att lärjungarna *andligen* upplevde Jesu närvaro, att de hade tydliga visioner av honom — de kände att han fanns! Maria Magdalena fann en tom grav, men hon såg också änglar — det tyder på visioner; änglar hör inte till verkligheten. Det finns motsägelser: om Jesus hade en kroppslig gestalt, hur kunde han då gå genom *lyckta* (stängda) dörrar? Det står att Jesus *plötsligt* försvann ur lärjungarnas åsyn — det passar på en vision. Man kan också lägga märke till att det är just i vissa bestämda situationer, förut bekanta och välkända, som Jesus uppenbarar sig: vid *måltiden* för Emmauslärjungarna och vid *fiskafänget* för Petrus — det passar också på visioner. Det är inte främmande för modern psykologi att sådana fenomen är möjliga: den inre upplevelsen är så stark att bilder projicieras ut i yttervärlden. Många bibelexegeter av i dag tolkar uppståndelseberättelserna på detta sätt. Därmed förringas i grunden inte påskens budskap, menar de.

Till den ovan relaterade evangelietraditionen kan också läggas det vittnesbörd som Paulus ger. Självt upplevde han ju på vägen till Damaskus en vision av Kristus. Han hade ingen föregående jordisk kontakt med Jesus. Och när han i 1 Kor. 15:5 ff. räknar upp de olika tillfällen då Jesus visat sig för lärjungarna (Petrus och Jakob, densamme som var med vid Emmausvandringen, och andra) så gör han inte någon skillnad på uppenbarelsernas karaktär — de jämföras med hans egen, som ju var en rent andlig syn.

Ett annat vittnesbörd är 1 Petri brev 3:18, som säger att Jesus blev dödad till köttet men *till anden* gjord levande.

Man behöver säkerligen inte grubbla över någon rent kroppslig uppståndelse. En sådan för till nya svårigheter: som avslutning av den fortsatta jordevandringen en himmelsfärd — det är ju för oss en omöjlighet med den kunskap vi har om universum och rymden kring vår jord. Men för forna tider var det ingen orimlighet — man kan t.ex. läsa om Elias himmelsfärd och om Hanoks himmelsfärd, 2 Kon. 2:11, Gen. 5:24. Kommunikation mellan himmel och jord ansågs möjlig i båda riktningarna både för gudar och människor.

2. *De eskatologiska förväntningarna.* Det var en allmänt utbredd tanke hos de fromma judarna att världens undergång var förestående. Messiasriket skulle bryta in och

människosonen komma på himlens skyar. Man hade läst därom i Daniels bok (7:13 f., 27; 2:44), Henoks bok och "Mose himmelsfärd" — alla med apokalyptiska skräckskildringar av den yttersta dagen, vilka ger eko i samtliga synoptiska evangelier (Mark. 13:26 ff., Matt. 24:3 ff., 25:31 ff., Luk. 21:25 ff.) Följdriktigt proklamerar Markus i kap. 1:15: "Tiden är fullbordad. Guds rike är nära. Omvänd er och tro evangelium!" Liknande ord om Guds rike finns i Matt. 9:35, Luk. 4:43, 8:1, 9:11, 19:11. Lärjungarna räknade med Jesu snara återkomst, hans *parousia*. Bönen Maranatha, "Kom snart", var alltid på de kristnas läppar. I Mark. 9:1 läser vi: "Sannerligen, här står några som inte skall möta döden, förrän de har sett Guds rike komma med makt." Paulus i 1 Kor. 15:51 menar detsamma: "Alla skall vi inte dö, men alla skall vi bli förvandlade". Men när Herrens ankomst dröjde och många hann att avsomna, ändrades texten (som vissa handskrifter visar) till följande: "Alla skall vi dö, men alla skall vi icke bli förvandlade". Så riktade sig allas tankar mot framtiden; den betydde mer än nuet. Det är osäkert om Jesus själv delade denna tro. Han säger enligt Matt. 24:36: "Om den dagen och den stunden vet ingen något, inte ens änglarna i himmelen, ingen utom Fadern allena." (Mark. 13:32 har tillägget: "ej heller Sonen".)

Men Albert Schweitzer har betonat den eskatologiska sidan i Jesu förkunnelse. Han antar att Jesus slutligen fattade sin gudomliga mission så, att han genom sin offerdöd skulle påskynda det kommande Gudsriket. Kvar står emellertid faktum att den tidens människor hade sin tillvaro förankrad i ett snart inbrytande Messiasrike, som skulle förändra allt.

3. *Gamla testamentets profetior.* De kristnas första bibel, det Gamla testamentet, hade en oerhörd auktoritet. De fromma judiska skrifttolkarna behärskade varje stycke i sin Heliga skrift, de sysslade dag och natt med utläggningar och förklaringar. Framtiden låg innesluten i profeternas ord om en kommande Messias och Israels väg till upprättelse och frälsning. Här fanns förebilder och inspiration till skildring och tolkning av olika händelser i Jesu liv. Såsom Moses upphöjde kopparormen i öknen till Israels folks räddning, upphöjdes Människosonen till människornas frälsning, och såsom Jonas vistades tre dagar i valfiskens buk, behölls Je-

Forts. på sidan 27

Vipassanameditation i Dalarna

Christopher Titmus och Tina Feldman leder en "meditationsreträtt" vid Lindesbergskollektivet 13-21 maj. Vipassanameditation, som även kallas "Insiktsmeditation", har som mål att leda meditatören till insikt genom direkt observation av egna erfarenheter. Kostnad inkl. mat & logi 450:-. För ytterligare information kontakta: Lewis Taylor, Bollgränd 2, 170 10 Ekerö, te.: 0756/30908 eller Bertil Janson tel: 0756/30958.

Ruth Denison, från USA, leder en Vipassanakurs på Ljusbacken, Delsbo, den 8-18 augusti. Kost & logi 525:-. Anmälningsavg. 100:- insättes på Vattumannens Vänkrets pg. 422242-8. Mer information får du av Anders Ekströmer, Vattumannen Bokhandel, tel:08-109615.

Transcendental Meditation

har introduktionsföredrag och kurser regelbundet över hela landet. Tag kontakt med: Stockholms Meditationscenter Skeppargatan 8 114 52 Stockholm tel:08/673790 som kan informera dig om var närmaste kurs hålles.

HO-meditation

och andra meditationsformer av Bhagwan Shree Rajneesh kan du lära dig i Stockholm, Dramastudion, Sveavägen 112, Må-To 18-19, Lö-Sö 10-11. Tag med dig löst åtsittande kläder och ät inget en timme innan. Veckoslutskurser varje månad, information därom uppsättes i Vattumannen.

Dynamisk Meditation

kurser börjar 6 & 7 april i regi av Skandinavisk Yoga och Meditationsskola. I maj månad kommer Swami Janakananda att hålla kurser i meditation (inre stillhet) och koncentration. Mer information och broschyr om sommarkurser får du om du skriver till: Skandinavisk Yoga & Meditationsskola Dalagatan 32 113 24 Stockholm tel:08/339265

Tibetansk Meditation

Alla ni som är intresserade av Tibetansk meditation bör ta kontakt med Karma Shedrup Dargye Ling, Centret för Buddhistiska Studier och Meditation, Hökarvägen 2, 126 58 Hägersten tel:08/886950. Nytt program för våren har kommit.

Pyramidmeditation

Skulle du vilja meditera i Cheopspyramiden vid fullmåne? Föreningen Antakarana erbjuder en meditationsresa till Egypten 10-24 juni. I programmet ingår många sevärda monument. För ytterligare information och program kontakta Anders B:son Johansson, Ivernessv. 9, 182 76 Stocksund, tel: 08/855928 (kl 15-17) eller Elisabet Casteel tel: 08/637728 (kl 9-11).

Föredrag

Tisd. 4 april kl. 19.00	MEDITATION i ord och musik, Johan Wretman leder en kväll för Orfeus-gruppen, Karlavägen 44, Teosofiska Samfundets lokal, tel:08/616883
Onsdag 5 april kl. 19.00	YOGA och olika MEDITATIONSformer demonstrerar Bert YOGA Jonson med elever i Medborgarhusets stora sal, Medborgarplatsen. Ljud- & Ljusshow.
Lörd. 8 april kl. 19.00	Hans Granqvist ger sin syn på MEDITATION på klubb Kamelen, Själagårdsgårdsgatan 17, Gamla Stan, tel:08/103010

Böcker om MEDITATION hittar du hos VATTUMANNEN Bokhandel, Drottningg. 83, Postadress: Box 45096, 104 30 Stockholm eller hos Teosofiska Bokhandeln, Karlavägen 44, 114 49 Stockholm som har öppet tisd-fred. 14-18.

Skriv till SÖKARGUIDEN/Per Sellmann, Drottninggatan 85, 111 60 Stockholm. Vi vill ha information om vad som händer i Sverige på den andliga fronten.

ASTRONAUTER OCH UFOS

ANDERS LILJEGREN i AFU har läst en intressant tidskriftsartikel som "tar ner" rapporter om att amerikanska astronauter sett "flygande tefat".

James Oberg, en ung amerikansk vetenskaplig rymdjournalist, har gjort en detaljerad uppföljning av de påstådda observationer och uttalanden USA:s astronauter skall ha gjort i anknytning till oidentifierade flygande föremål (1). Svaret han kommer fram till är att det inte finns några som helst underlag för spekulationer om att astronauterna skulle ha mött något för dem okänt eller ovanligt i rymden! I en 25-sidig artikel i Search Magazine tar han i detalj upp fall efter fall där missförstånd, medveten bluff och förfälskningar samt närmast paranoia övertolkningar bidragit till att skapa mysterier av helt naturliga företeelser.

Bakom artikeln ligger en del källforskning där Oberg haft direkt hjälp av NASA (den amerikanska rymdflygstyrelsen), bl a av en av NASA:s främsta fotoanalytiker, Richard Underwood. Underwood har undersökt varje foto som förts tillbaka från rymden och har ett otroligt minne för detaljer. Enligt Oberg kan han identifiera tio år gamla rymdfoton, i vilken situation de togs och därmed leta fram bakgrundsinformation (färdplaner, originalnegativ och filmer). Underwood säger sig aldrig, under alla år, ha iakttagit något på bilderna som förblivit oförklarad.

UFO-litteraturen, främst amerikanska sensations-tidskrifter, vimlar av "dokumentation" om astronaut-observationer, skriverier som villigt kopierats av tex svenska UFO-tidskrifter och veckopress. Påstår någon i detta sammanhang att allt i denna flora möjligen inte skulle vara sanning, stämplas denne genast som "vulgär-skeptiker" eller beskylls för att vara "köpt av NASA eller CIA".

Eugen Semitjov skrev för några år sedan en kritisk bok (2) där han bl a i ett kapitel tog upp "mysterier" omkring rymdfärderna. Semitjov, som i rymdflygsammanhang är en av våra främsta sakkännare, beträdde för ufologer helig mark! Astronaut-händelserna har blivit betydelsefulla pusselbitar och "bevis", inte minst för dem som vill hävda att företeelserna är utomjor-

diska. Man tycker sig kunna peka på att främmande rymdskepp iakttagits i sin "naturliga miljö" under spionage på (och kanske intervention med) våra egna små stapplande första steg ut i en oändlig rymd. Till råga på allt bedöms astronauter vara tränade människor med falkögon; en vanlig människa kan se fel, men aldrig en astronaut!

För att försöka illustrera vad Oberg tror sig ha funnit, skall jag presentera ett antal kända "fall" av astronaut-iakttagelser. Tyvärr kan det bara bli ganska ytliga, korta referat ur en lång artikel; för en fylligare bild hänvisar jag främst till de i referenslistan uppräknade källorna. Oberg's artikel är dessutom mycket rikt illustrerad med fotografiska exempel på hur sofistikerade bluffmakare förvandlat något naturligt till något mycket, mycket mystiskt... Även om det hade varit intressant kan vi inte kosta på oss att i tryck återge dessa fotografiska "stilblommor".

Maj 1962/Mercury 7/Carpenter

I UFO-litteraturen påstås att Scott Carpenter "fotograferade ett klassiskt tefatsformat UFO som förföljde kapseln". I verkligheten visar fotot en rymdballong som kastades ut från kapseln för att träna spårning och manövrering i rymden. Oberg fann, genom att gå till källorna, att både färdplan och radiokonversation från det aktuella tillfället helt bekräftar att de återopade fotona visar just denna ballong.

Okt. 1962/Mercury 8/Schirra

Walter Schirra iakttog "ett stort glödande föremål över Indiska Oceanen" (3). Fenomenet har identifierats som molnmassor belysta av blixtrar från ett åskväder, enligt Oberg.

Maj 1963/Mercury 9/Cooper

Gordon Cooper påstås ha sett ett grönt föremål då han passerade över Muchea i Australien, på sitt 15:e varv. Problemet är, enligt Oberg, att Cooper aldrig hört talas om händelsen fast han själv påstås ha varit huvudpersonen. Cooper, som i andra sammanhang "talat

fritt om UFO", har inget minne av att den här händelsen skulle ha inträffat. Cooper lämnade NASA i slutet av 60-talet och har ingen orsak att hålla tyst om vad han ev. vet. Historien härstammar från en NBC-journalist i Australien och tycks inte särskilt trovärdig.

Juni 1965/Gemini 4/McDivitt & White

Omkring 30 timmar efter start rapporterade McDivitt ett föremål i närheten av kapseln. Det tycktes cylindriskt "med armar som stack ut". NORAD — det amerikanska luftbevakningsorganet — kontrollerade i sin dator och föreslog Pegasus 2, en stor "bevingad" satellit, men enligt prognosen borde Pegasus befinna sig mer än tusen engelska mil bort, medan det iakttagna föremålet befann sig ganska nära (4).

Nu visar det sig att NORAD vid sin förfrågan bara sökte efter föremål som skickats upp före Gemini; följaktligen tappade man bort Geminis egen slutstegsraket. Detta slutsteg hade tidigare iakttagits upprepade gånger på just den punkt i förhållande till Geminibanan där nu det oidentifierade föremålet befann sig. McDivitt hade vid minst ett tidigare tillfälle i förstona misslyckats med att identifiera slutsteget, då det belystes kraftigt av det starka solsken som alltid råder uppe i rymden. Dessutom hade McDivitt problem med ögonen, urin hade läckt ut och blandat sig med atmosfären i kapseln. Hans ögon var röda och tårade, han hade svårt att se.

Vid en presskonferens en vecka senare förklarade McDivitt att föremålet "liknade övre steget till en raket". Allt talar således för att det var Geminis eget raketsteg, men det vill McDivitt inte erkänna så här i efterhand. Enligt Oberg använder astronauten istället "fallet" som en biljett för att komma med i kända TV-program där han deklarerar att han inte kunnat identifiera föremålet och att han inte tror att någon annan kommer att kunna göra det heller. McDivitt fick ta del av Oberg's utredning, men vägrar att

kommentera den utförligt även om han låter förstå att han inte ser något fel i den. NASA har aldrig tvivlat på att det var Geminis slutsteg som sågs. Men ufologer kommer naturligtvis att tvivla!

Oberg riktar i samband med det här fallet kritik mot Condon-undersökningens handläggare av astronautrapporter — Franklin E. Roach — för inkompetens. Roach tog även upp en annan observation från samma rymdfärd bland tre "utmanande" fall (5). "Föremålet" verkade vara en satellit och det är precis vad McDivitt tror att det var, konstaterar Oberg.

Ett foto, taget av McDivitt, som den privata UFO-organisationen NICAP ansett vara "ett av de fyra bästa", har hämtats från en film astronauten tog genom det lilla kabinfönstret och som inte har något samband med den tidigare observationen. NASA och McDivitt är eniga om att det visar en stark solreflex från ett skruvhuvud. Någon (NICAPs ordf. vet ej vem) har på baksidan av organisationens kopia antecknat att fotot visar "McDivitts foto". På så lösa grunder publicerades sedan fotografiet som genuint, tror Oberg.

Dec. 1965/Gemini 7/Borman & Lovell

I olika källor har reproducerats ett foto som tycks visa två sexkantiga "lysande föremål" omgivna av ett "kraftfält" (se bl a (3)). I verkligheten är det solreflexer mot två små raketdysor på kapselns främre kant. Originalfotot har retuscherats så att kanten av Gemini-kapseln försvinner mot den mörka bakgrunden. De två "rymdskeppen" förefaller att sväva i tomma rymden... (6).

Sept. 1966/Gemini II/Conrad & Gordon

Conrad upptäckte ett föremål som rörde sig nära kapseln och tog några filmsnuttar. NORAD föreslog — efter kontroll mot satellitprognoserna — Proton-3, ett ryskt laboratorium för utforskning av kosmisk strålning. Kalkylerna visade dock att Proton borde ha passerat flera hundra eng. mil bakom Gemini. Vad man då inte tog hänsyn till — och som Oberg upptäckte — var att Proton-3 höll på att störta och därför rörde sig snabbare än beräknat i sin bana. Efterkontroll mot satellitlistor, som Oberg gjort, visar att dessa varje gång fick korrigeras för Proton-3, p g a att den höll på att störta.

Astronauternas visuella iakttagelser bekräftar Proton-3:s utseende: en kort cylinder med fyra stora,

triangelformade solpaneler. Astronauternas fotografier av fenomenet, jämförda med modeller av Proton-3 (i ryskt museum) visar på klara likheter.

Nov. 1969/Apollo 12/Conrad, Gordon, Bean

På utresan till månen — detta skulle bli den andra landningen av ett bemannat amerikanskt rymdskepp — rapporterade Conrad via radio att Apollo "var förföljd". Meddelandet snappades upp av journalister och kablades ut som en UFO-observation. Som alla vet, som med intresse följde de spännande rymdfärderna på 60-talet, gick samtalen mellan Houston-kontrollen och rymdkapslarna ofta i en raljant, skämtsamt ton. Inte underligt därför att Apollo-besättningen vid detta tillfälle fällde kommentaren att de hoppades att "förföljarna" skulle ha fredliga avsikter... Men opportunistiska journalister anade sensation och skrev en egen — men missförstådd — version av vad som hände (7).

Tolkningen av händelsen som en UFO baseras till stor del på en feluppfattad avskrift av radiokommunikationerna mellan Houston och Apollo. Ufologer har tolkat samtalet så att astronauterna skulle ha sett en av skyddspanelerna lämna området (där den borde vara och där den tidigare observerats) med stor hastighet. "Skyddspaneler" ökar inte bara farten och flyger iväg, således måste det ha varit en UFO!

I själva verket rör de kommentarer som citerats *dockningsmanövrerna 33 timmar tidigare* då Apollo gjorde sig fri från Saturnus-ra-

ketens slutsteg, sprängde bort de skyddande panelerna ("garaget") för att till slut "vända" Apollo-kapseln och docka med den nu frilagda månlandarmodulen. Det var vid detta tillfälle som man såg en av skyddspanelerna (av sprängningseffekten) röra sig bort "med ganska hög hastighet, som om den fick en fart av mer än en fot per sekund eller liknande". Orsaken till att man diskuterar vad som hände 33 timmar tidigare är naturligtvis att man vill försöka bedöma var skyddspanelen ifråga befinner sig när man ser det oidentifierade ljuset.

Vad astronauterna såg var ett ljusstarkt föremål som blinkade, troligen p g a att det rullade runt i rymden och då belystes av solen. Allt talar för att det var en av skyddspanelerna, det finns ingen uppenbar anledning att tro något annat. "Citaten" i den svenska pressen bygger för det första på ett missförstånd, för det andra är de förvanskade och/eller felöversatta från amerikanska original. Studerar man översättningarna i detalj och jämför dem med det amerikanska materialet upptäcker man att även översättningarna brister i sakkunskap. Missförstånd läggs till missförstånd, sakfel till sakfel.

APRO:s forskningschef, dr James Harder, tar Apollo 12-fallet mycket allvarligt och anser att det är ett av de bästa bevisen på att NASA håller inne med information. I själva verket, menar Oberg, är NASA en mycket öppen organisation, kanske alldeles för öppen. Bl a kan vartenda foto som tagits inom NASA köpas från institutionen av den som nu har råd. Denna förmån har

flitigt använts av samvetslösa publicister som plockat bilder ur sitt sammanhang och publicerat dem som UFO:s, trots att det aldrig varit någon tvist om vad som fastnat på negativerna...

Conrad säger: "Dom har varit på mig under åren därför att vi förföljdes av ett UFO på väg till månen. Det är, naturligtvis, inte sant. Killen som hittade på det gick igenom en avskrift av samtalet då vi såg vrakdelar och då vi skojade med markbesättningen om det. Han tog det ordagrant... Jag anropade markkontrollen och sa: 'Hej grabbar, vi är förföljda, det är ett blinkande föremål där ute'. Någon skandalpublicist tog mitt uttalande och gjorde en djåkla historia av det. Men det finns ingen likhet med händelsen så som jag upplevde den."

Harder klassificerar Conrad som en "kook", en galning. Conrads version bekräftas av både Gordon och Bean, hans reskamrater. I ett uttalande för UPI 1975 sade Bean: "Inte vid något tillfälle såg vi något som inte hade samband med vårt rymdskepp, vare sig i månbanan eller under färden till och från månen."

Uttalanden om UFOs

I UFO-loren vandrar en mängd lösräckta citat, bl a uttalanden som påstås ha fällt av astronauter som Young, Mitchell, Cernan och Cooper. Ingen av dessa har — enligt Oberg — påstått att de sett UFOs eller främmande rymdskepp.

John Young är en av dem som flitigast återoppar. Vid en intervju den 27/11 -73 sade han att "chanserna är stora att det finns intelligenta civilisationer på andra planeter". En rubriksugen journalist ändrade detta till "John Young säger att allt talar för att oidentifierade flygande föremål existerar". Innan någon visste ordet av hade rymdskeppstron fått en ny auktoritet...!

Å andra sidan har en rad astronauter uttalat sig negativt om UFOs, bl a Glenn, Grissom, Young, Gordon och Slayton. Svenskättlingen Aldrin, som for till månen i Apollo 11, såg enligt Oberg inget oförklarligt: "Det finns folk som påstår att det finns en konspiration för att dölja existensen av flygande tefat. Det är en massa skitprat", menar Aldrin.

Sammanfattning

Att bringa klarhet och reda i alla de fall av "astronaut-UFOs" som rapporterats är närmast ogörligt. Oberg lyckas — enligt min mening — inte lösa hela mysteriet, flera "fall" tas bl a inte upp i hans arti-

kel. Argumentationen där Oberg försöker förklara Gemini 7-besättningens observation (8) som ett moln av avfall, blir svag när man jämför med den publicerade radiokonversationen. Uppenbarligen finns det luckor i Obergs presentation. Jag kan föreställa mig att han, som så många andra, "vinklar" sitt material för att verka säker.

Men det är inte det som är det väsentliga. Vad som framkommit av Obergs utredningar är ett allvarligt indicium på att något är gallet med ämnet "Astronauter & UFOs": Källkritiskt sett är i stort sett allt som skrivits om temat av undermåligt värde! Eller, för att nu citera Obergs slutord:

"Det sätt UFO-grupper och UFO-författare betar sig på, inger inte optimism för att bevis (för utomjordiska rymdskepp eller UFOs) — om de finns — kommer att upptäckas och bli korrekt utvärderade. Det vi lär oss av 'astronaut-UFOerna' är inte något om själva UFO-fenomenet, men en hel del om UFO-forskarna."

Anders Liljegren

Referenser:

1. James Oberg: Astronauts & UFOs — The Whole Story! Search Magazine, winter 1976, issue no. 129, s. 38—62.
2. Eugen Semitjov: De otroliga tefaten, Askild & Kärnekull, 1974, kapitel 7: Vad har astronauterna sett?, s. 103—127.
3. Jan Ove Sundberg: Måndramat som vi inte fick se i TV: plötsligt kom två flygande tefat in i bilden! Hemmets Journal nr 43/1975.
4. Se bl a Rehn: Tefaten är här! sid. 32—33 och Magnusson: Flygande tefat — vad säger vetenskapen? s. 20.
5. Franklin E Roach: Visual Observations Made by Astronauts, ingår i Condon-rapporten, s. 176—209.
6. Se vidare: Bildbluff i Hemmets Journal, AFU:s Nyhetsblad nr 4, s. 4—5.
7. "Originaltexten" (missförstådd) torde finnas i den amerikanska SAGA — "the magazine for men" — nr 40/1970, författad av Timothy Green Beckley och Harold Salkin. Den översattes bl a i Hemmets Journal (nr 8/75) och i GICOFF-Inf. (nr 2/75). Bo Ahlqvist använde samma "observation" i Året Runt (nr 5/72), vilket Arvid Chramer tyckte verkade "välinformerat" och skrev av i UFO-Inf. (nr 8/72). Astronaut-temat behandlas rent allmänt även i UFO-Inf. nr 4—5/72 och nr 1/75.
8. Se främst Condon-rapporten, s. 207—208.

(Ur Nyhetsblad 11 från AFU, Box 5046, 151 05 Södertälje 5.)

Katarina Ed:

PARAPSYKOLOGIN BLIR MER RUMSREN

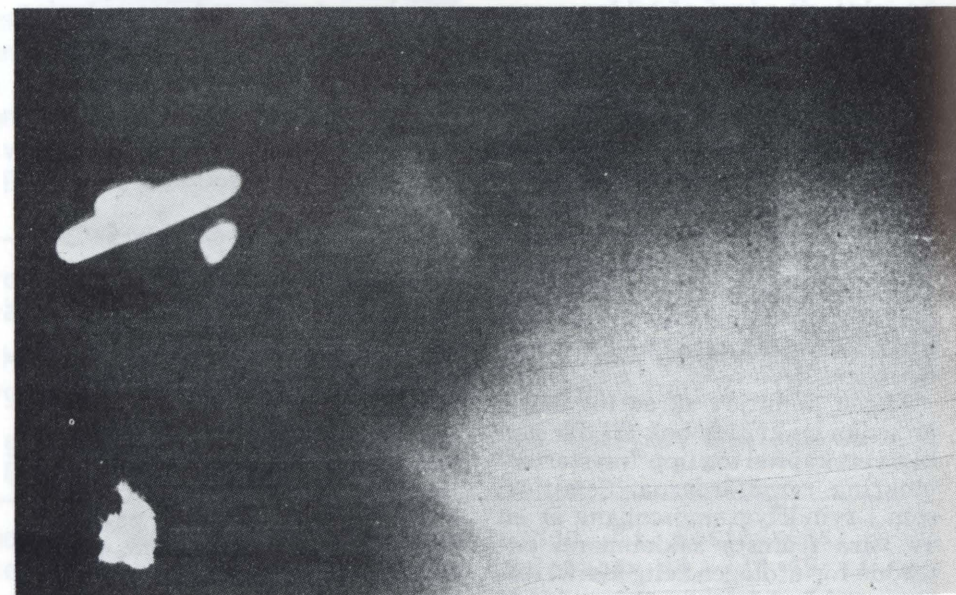
I Sökaren 3, 1975 skrev jag om den trebetygsuppsats i ämnet parapsykologi, som Carin Westling, Inga Zachau och Gunilla Björklund lade fram vid socialhögskolan i Örebro. Den uppsatsen var tänkt som den första rapporten i en serie om parapsykologi. Tyvärr har någon fortsättning inte följt i Örebro. Där emot har en parapsykologi-uppsats lagts fram vid socialhögskolan i Stockholm. Den blev klar i somras och kallas helt enkelt "Parapsykologi". Den är en tvåbetygsuppsats och därmed helt naturligt på en litet lägre nivå, vetenskapligt sett, än den tidigare. Även denna är skriven av tre kvinnliga studerande; de heter Caisa-Lena Widlöf, Eva Carlstedt och Inger Hederström, nedan benämnda W—C—H. Handedare har varit universitetslektor Patricia Frithiof.

Till sin uppläggning är den 59-sidiga uppsatsen explorativ. W—C—H vill närmare tränga in i vad parapsykologi är för något och dra gränser mellan denna vetenskap och andra vetenskaper och företeelser. Särskild uppmärksamhet har ägnats spiritualismen, och W—C—H lyckas utmärkt med att visa skillnader och samband. Deras slutsats är att spiritualism och parapsykologi "ofta felaktigt sammankopplats". Däremot konstateras att det finns ett historiskt samband mellan vetenskapen parapsykologi och livsåskådningen spiritualism. Dessutom är för såväl spiritualismen som parapsykologin den mediala förmågan av centralt intresse.

I detta sammanhang görs en berättigad anmärkning: "Huvuddelen av den parapsykologiska litteratur vi läst (har) använt sig av benämningen medie (felskrivning för medium, plur. medier) vilket vi upplevt som förvirrande." Det är rätt men olyckligt att det ovan omtalade historiska sambandet haft denna konsekvens. Ändå tycker jag nog att man i vetenskapliga artiklar under de senaste decennierna sökt undvika termen "medium" och i stället exempelvis använder det neutrala ordet "paragnost", en term som inte alls förekommer i "Parapsykologi"-uppsatsen.

Jag skulle här vilja komma med några randanmärkningar. På sidan 2 sägs att parapsykologin med "dess absurda natur... trotsar alla

Forts. på sidan 17

Mercury 7. "UFO med kupol" fotograferat under Scott Carpenters rymdfärd 1963 — så säger en del ufologer. Men det rör sig i verkligheten om en rymdballong, som kastats ut från kapseln!

DOKTOR KING OCH THE AETHERIUS SOCIETY

Marie Norlén är en flicka från Gävle som i flera år har arbetat som sekreterare i London. Från början religiöst ointresserad, "nästan ateist", blev hon en sökare, intresserad sig för spiritualismen och gick sedan vidare till österländska läror, som hon läste om. På kontoret där hon arbetade fanns en flicka som var medlem i Aetherius Society, och det ledde till att Marie började besöka den organisationens möten.

— Jag tyckte att deras lära var så intressant, säger hon. Den täckte många områden: flygande tefat, liv på andra planeter, liv efter döden, reinkarnation, *spiritual healing*. Jag stannade och undersökte läran. Först var jag skeptisk, exempelvis när jag fick höra att Jesus kom från en annan planet, men mer och mer gick det upp för mig hur logisk undervisningen var.

Marie tror att Aetherius Society kommer att få en allt större betydelse. Ty det är ingen vanlig orga-

nisation, grundad av människor, utan grundarna är "kosmiska mästare", vilka använder George King som medium! Dessa mästare har följt vår historia i årtusenden, iakttagit vår utveckling; och de besöker oss i sina flygande tefat.

— Mästarna undersökte samtliga religiösa och metafysiska organisationer som fanns på jorden för att se om de kunde ge sina läror genom någon av dem. Men de fann att alla dessa var så fulla av sina egna tros-satser att nya direktiv och kosmiska läror endast skulle skapa förvirring och splittring. Så de beslöt att starta en egen organisation, The Aetherius Society. Doktor King blev utvald som kontaktkanal, eftersom han var mästare i yoga och kunde försätta sig i samadhitillståndet och så ta emot budskap från de kosmiska mästarna.

— Doktor King går in i ett själv-framkallat tillstånd av yogisk trans. Han drar upp kundalinikraf-

Aetherius Society är en andlig rörelse som ännu inte fått någon avgrening i vårt land. Men vid jultiden förra året var Marie Norlén från London i Sverige, visade böcker och talade för rörelsen på bokhandeln Vattumannen i Stockholm. På bilden ses hon tillsammans med Vattumannens Anders Ekströmer, vilken prövar en pendel som konstruerats av George King, den andlige ledaren för Aetherius Society. (Foto: Per Sellmann.)

ten i ryggmargen så att den når upp till crown-chakrat högst upp. Det betyder att han är som död, helt kall — det enda som är varmt är ett band runt hjässan som förhindrar *rigor mortis* (dödsstelheten) att sätta in. Han är då helt paralyserad och har själsligen lämnat kroppen. Mästarna använder hans talorgan. Själv vet han inte vad som sägs genom hans mun, förrän han har kunnat lyssna på bandupptagningen. Över 600 meddelanden har kommit på detta sätt sedan 1955.

Parapsykologiska forskare i allmänhet menar att transtal är ytt-ringar av det omedvetna själslivet. Men Marie har full tilltro till George King och autenticiteten i budskapen från "mästarna". Hon säger att om man vill bedöma honom, så bör man noga studera meddelandena — de finns ännu inte på svenska — och se hur de många pusselbitarna i den kosmiska Planen passar ihop.

George King är född i England. Han startade The Aetherius Society i London 1956. Några år senare blev han ombedd av mästarna att flytta till Amerika och sprida de kosmiska lärorna därifrån. I Los Angeles upprättades ett högkvarter.

Men inte förefaller det särskilt rationellt och praktiskt av kosmiska intelligenser att välja ut *en enda* person som kanal! Effektivare vore ju att ha tillförlitliga språkrör i flera delar av världen. Men Marie säger att det är praktiskt för mästarna att bara ha en kanal, ty funnes det många kunde förvirring uppstå.

— Många av de meddelanden som ges genom doktor King beskriver den stora kosmiska Planen och den förändring som sker just nu och råder oss människor hur vi kan samarbeta med denna förändring så att vi kan utvecklas andligt. Allt som sägs genom doktor King spelas in på band och sparas för framtiden.

den. När han en gång lämnar oss, blir det ingen annan kontaktkanal.

(Men det finns förstås flera personer som uppträder med anspråk på att vara språkrör för "rymdbröder" och liknande!)

— Att de kosmiska mästarna velat ge oss dessa läror just nu beror på att vi står på tröskeln till en ny tidsålder, förklarar Marie. Just den inkarnation vi lever nu är den viktigaste, och troligen den sista före den nya tidsåldern. Det är *nu* vi har vår sista chans att välja väg. Nu avgörs under vilka förhållanden vi kommer att leva i fortsättningen, om vi skall få stanna på denna planet i den nya tidsåldern eller förflyttas till någon annan planet, med lägre vibrationer.

Vilka är de kosmiska mästarna?

— Jo, de utgör en andlig hierarki av intelligenser från andra planeter i vårt solsystem. I jämförelse med oss har de nått tusentals år längre i sin andliga och materiella utveckling.

— Vi ser solsystemet som en skola. Den som lärt sig alla läxor på den här planeten genomgår en in-vigning kallad *ascension* och kan sedan gå vidare till nästa klassrum på en annan planet och där utvecklas mera. De mästare som verkar inom det Stora Vita Brödrskapet utgör män och kvinnor som uppnått *ascension* men har valt att stanna på jorden för att hjälpa människorna. De lever i allmänhet inte ute i samhällena, utan i retreat, men exempelvis den märkliga greve S:t Germain var medlem av detta brödrskap, och han hjälpte vetenskapsmän och andra under sin långa och mystiska levnadstid. Även Jesus finns bland de kosmiska mästarna, och han använder ibland doktor King som medium! I Sverige finns inga retreat, men i Skottland finns en, i Amerika en, i Anderna en...

— Det Stora Vita Brödrskapet följer den andliga utvecklingen på vår jord och håller en viss kontroll, och de vet precis vad som händer inom olika andliga grupper.

I skrifterna från The Aetherius Society nämns att det existerar ett "interplanetariskt parlament". Vad är det?

— De högst lärda i detta solsystem har sitt säte på Saturnus, som är den mest utvecklade planeten i vårt solsystem. Det interplanetariska parlamentet, som ofta samlas på Saturnus, består av representanter från de övriga planeterna i detta solsystem — utom jorden som är den mest andligt underutvecklade civilisationen.

Men vi vet ju att det inte finns

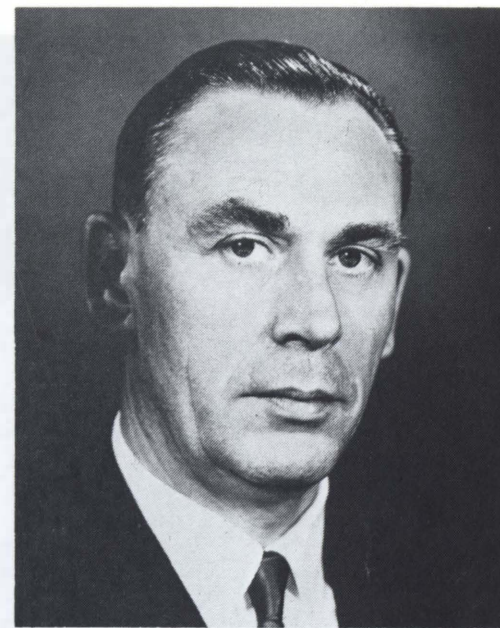
liv på någon annan planet än jorden i detta solsystem!

— Jo, det gör det. Men jordisk vetenskap har ännu inte kommit så långt att den kunnat konstatera detta. Även här på jorden existerar liv på många olika plan. Efter det man dött lever man vidare på en annan nivå av liv. Men vi kan inte se dessa andra livsregioner om vi inte är klärvoajanta. Vi lever själva på ett fysiskt plan med mycket låga vibrationer, mycket tät materia. — På samma sätt är det med andra planeter. Vi ser bara det täta fysiska plan som motsvarar vår egen verklighet. Vi kan inte se de livsregioner där deras högt utvecklade varelser lever.

— Under den jordiska Atlantis-kulturen för några tusen år sedan hjälpte de kosmiska mästarna de människor som arbetade för fred och andlig utveckling på jorden. Detta skulle kunna ske även idag, men på grund av vår karma förtjänar vi inte denna hjälp. Vi måste först ta ett steg mot dem innan de kan ta två steg mot oss — sådan är Lagen — men de väntar tålmodigt.

George King har fysiskt varit i kontakt med Jesus, omtalar Marie. Det skedde på berget Holdstone Down i norra Devon i England den 23 juli 1958, dit han kallats för att starta en ny mission. Där såg han en gestalt som han igenkände som Jesus. Och på himlen flög flygande tefat...

Under det mötet fick doktor King uppgiften att starta "Operation Starlight". Han fick veta att de som samlas på detta berg — och några andra berg som senare kom att laddas med kosmisk energi — och sänder ut böner för att hjälpa världen,

Doktor Shri Yogiriji George King

de kan frigöra kosmisk energi som hjälper.

— När doktor King första gången var på det där berget, förhindrade han ett krig i Libanon, som höll på att bryta ut! Efteråt kunde man läsa i tidningarna att hotet om krig upplöstes under mystiska omständigheter.

— Inom The Aetherius Society tror vi mycket på böner, på att man kan hjälpa världen genom böner. Bön är en metod genom vilken andlig energi, eller den primära livskraften, kan sändas ut från den bedjande till föremålet för hans bön. Minst ett par gånger om året gör vi utflykter till ett av dessa speciella berg — det finns 19 stycken — för att sända ut energi genom kristliga böner och buddhistisk mantra.

Marie Norlén under besök på Sökarens redaktion.

Helare från Aetherius Society behandlade över 500 besökare under utställningen "Festival for Mind and Body" i London förra våren.

Healing

Man kan ju tro vad man vill om det autentiska i George Kings meddelanden från "kosmiska mästare". — Men när vi kommer in på kapitlet *healing* blir Aetherius Societys lära och verksamhet kanske mer intressant och verklighetsanknuten.

Marie berättar:

— Vi tror att vem som helst kan ge *spiritual healing*. Den universella livskraften, prana, förs genom kroppen och ut genom händerna till den sjuke. Prana finns överallt, i luften, i vattnet, i maten. Healing är något helt naturligt. Tekniken hos oss är att vi går över de större *chakras* på kroppen, lägger händerna på varsin sida på kroppen, två minuter på varje ställe. Sedan vänder vi och gör om samma sak med motsatt handposition. Ty ena handen sänder ut positiv energi, den andra negativ, från en magnetisk synpunkt.

Även fjärrhealing bedrivs inom The Aetherius Society. Den är inte lika effektiv som kontakthealing med handpåläggning, men Marie berättar:

— Jag hade en svensk väninna som var svårt sjuk i blodcancer. Hon började tappa håret, fick blodtransfusioner, och en läkare sa att hon hade sex månader kvar att leva. Vi gav henne fjärrhealing — och sedan kom hon över till England och fick även healing med handpåläggning, och en kiropraktor hjälpte till. Det vände sig, hon blev bättre, och nu är hon helt frisk.

Marie upplyser att rörelsen skaffar dokumentation över vad *spiritual healing* utträttar.

— Patienterna rekommenderas att först gå till läkare för att bli undersökta och få diagnos ställd, om detta anses nödvändigt. De berättar sedan för oss vad läkaren sa. Allt skrivs upp. Sedan kommer de

regelbundet till oss varje vecka, och vi följer hela tiden utvecklingen.

Själv har Marie gett healing i nära nio år. Sällskapet håller även kurser om *spiritual healing*, grundade på doktor Kings bok "You Too Can Heal" (du kan också hela). Över två hundra helare har utbildats. Även svenskar har gått på kurserna.

Hur går fjärrhealing till?

— Varje måndagskväll håller vi vad vi kallar "Twelve Blessings Services". Människor skriver till oss och talar om namnet på dem som de vill skall bli helade. Det är allt som behövs. Sen använder vi en tibetansk yogateknik för att få energin att flöda. Vi använder även böner som vi fått från mästaren Jesus genom doktor King. De finns samlade i boken "The Twelve Blessings" (de tolv välsignelserna). Genom dessa böner sänder vi ut energi — och ju mer man sänder ut, desto mer får man tillbaka — sådan är Lagen.

— Efter "The Twelve Blessings" sänder vi fjärrhealing. Vi är kanske samlade 50 personer varje gång, håller upp händerna och tänker oss att vit energi strömmar genom huvudet ut genom hjärtat och genom armarna och händerna i vilka finns viktiga *chakras*. Därefter läses en lista upp med namnen på dem som healing har önskats för, och vi ber att de skall bli friska.

— Man kan även ge sig själv *spiritual healing*. Man lägger då händerna på vissa *chakras* på kroppen vilket beskrivs i doktor Kings bok "You Too Can Heal". Om man t ex känner sig trött, då kan man lägga båda händerna på solar plexus och tänka på ett vitt ljus!

*

"Doctor Shri Yogiriji George King" är den andlige ledaren för The Aetherius Society, och det är de meddelanden som getts genom honom från "det Kosmiska Brödraskapet", och hans egen undervisning i karma yoga, som sällskapets lära helt bygger på. De "följer inte doktor King

personligen för hans unika och djupa kunskap utan ser i honom en avbild av den perfekta människan som lever ett strikt liv enligt Guds Lag — Lagen om Karma — och som på så sätt kan göra världen till en bättre plats att bo på."

Marie säger att doktor King tillhör de yogier om vilka man med fog kan säga att de "vet allt". Han kan t ex läsa i etern, eller i "Akasha-krönikan", som den kallas på ockult språk. Alla tankevägar går ut i etern och finns kvar där. Från dem kan man få inspiration och lärdomar och även se vår planets sanna historia sedan människans första födelse.

— Vår verksamhet inom The Aetherius Society kallas karma yoga. Detta är en bestämd yogaväg. Karma yoga betyder att tjäna mänskligheten. I många andra yogaformer hjälper man sig själv först, men doktor King säger att det är viktigare att koncentrera sig på världen som helhet eftersom allt liv är besläktat, och genom att hjälpa andra i första hand hjälper vi också oss själva. Vi har inte tid att sitta och meditera i skön ro så som yogier i forna dagar — det är NU världen behöver oss — i morgon är det för sent. Det är NU vi måste välja vår väg så att vi kan förbereda oss för den nya tidsålderns genombrott. The Aetherius Society erbjuder en av många vägar till det mål vi alla måste nå — vägen tillbaka till Gud!

PARAPSYKOLOGIN

Forts.

de vedertagna kausalitetslagarna". Även om det här endast är frågan om ett uttryckssätt, så finner jag det olyckligt att säga så. Alla fenomen som existerar gör ju det så att säga inom naturlagarna. Det primära är fenomenen, inte naturlagarna. Vetenskapsmannen studerar fenomenen och söker sedan generalisera, t ex i form av vad som kan kallas naturlagar. Fenomen kan därför aldrig i egentlig mening vara absurda. Däremot kan generaliseringarna vara felaktiga, och kanske vissa naturlagar måste formuleras om. Det är liksom uppochnedvända världen om man utgår från vissa av människor uppställda tankegångar och försöker karaktärisera verkligheten efter dem i stället för att utgå från verkligheten och söka beskriva den så riktigt som möjligt.

På sidan 23 påpekas helt riktigt att det alltid är "en fara i att tolka allt som man observerar i ljuset av sina förväntningar". Som goda psy-

Denna unga dam blev botad från akut tandvärk under ett stort healingmöte, som Aetherius Society nyligen anordnade.

Adress:

The Aetherius Society,
757 Fulham Road,
London SW6 5UU, England.
Tel: 01-736 4187 / 01-731 1094.

Litteratur:

The Aetherius Societys böcker kan beställas genom bokhandeln Vattumannen, Box 45096, 104 30 Stockholm, tel: 08/10 96 15, 10 69 15.

kologistuderande kunde ju W—C—H ha tillagt att det nog är omöjligt att helt koppla bort sina förväntningar. Människan själv är en felkälla vid direkta observationer. På sidan 25 tas de svenska fackpsykologernas inställning till parapsykologin upp. Tillvägagångssättet kan godtas. W—C—H går igenom fackorganet "Psykolognytt" och finner att parapsykologin i stort sett tigs ihjäl och då de undantagsvis hittar något om denna forskning, så är kritiken negativ. Jag undrar om denna bild inte blir litet för svart. Parapsykologin är inte av något fackligt intresse och kan därför inte räkna med att få något utrymme i "Psykolognytt". Jag själv läser denna tidskrift och har inte något behov av att parapsykologi diskuteras i den. Min subjektiva uppfattning är dock att psykologer i allmänhet är öppna människor och att få av dem i likhet med professor Arne Trankell kategoriskt tillbakavisar värdet av parapsykologisk forskning. Också en lång rad kända psykologiprofessorer i Norden, av

vilka W—C—H nämner några, har på olika sätt uttalat sig positivt om denna forskning.

Om man i stället för att gå till en facktidning tittar i uppslagsverk, blir bilden en helt annan. Med viss rätt kan man påstå att varje ämnesinriktad uppslagsbok återspeglar vad som är mer eller mindre allmänt godtaget av forskarna i ämnet. En psykologisk uppslagsbok som presenterade udda uppfattningar om psykoanalys, gestaltpsykologi, afasi, begåvning osv. skulle inte ha någon marknad.

Natur och Kulturs stora verk i fyra band "Psykologisk-pedagogisk uppslagsbok" har drygt två spalter om parapsykologin, skrivna av professor Tore Broman. Enligt min mening är hans artikel synnerligen välbalanserad, och han tar upp den psykiska forskningens svårigheter och lägger fram olika ståndpunkter. Detta uppslagsverk är från fyrtioalet och återspeglar så vitt jag förstår den då rådande all-

Forts. på nästa sida

Per Ragnar: Reflexioner

"Obeaktade
bo de stilla i landet.
I deras tysta kamrar
växer ett ljus och en glädje
som får ödemarken att blomma.
Åkrar är de för Livets frö."

"Mellanrum" heter författarinnan Ingeborg Lagerblads senaste diktsamling (Sölvesborgs boktryckeri). Hon skriver om Nuet och Evigheten. Därför läser vi inte om henne på de stora tidningarnas kultursidor. Hon tillhör de obeaktade. Hon tillhör de poeter jag läser med störst behållning.

Hon är en dam i sjuttioårsåldern. På avstånd har jag följt hennes livsväg. Den har förvisso gått över höga berg och genom djupa dalar. Någonstans bland de många hindren, törnen, smärtorna hände det sej att mörkret

vek och

"Denna natt var sådan:
som en över jorden
nedsänkt godhet
och en glädjes stilla
översvämning.
Hemkomst. Trygghet.
Sökte fånga den i ordens nät
så långt ord förmådde
att ha någonting att ty mig till
osäkerhetens kvällar.
Minns bara friden
över allt förstånd,
insikten sen länge mognad
att ingen ingen
någonsin går ensam."

Författarinnan kan det stora, svåra, att skriva enkelt. I det lilla bor det oerhörda — det vi inte når med ord. "Men bortom orden..." menar hon. Och det har livet lärt henne: "Gud handlar med oss också när han tiger". "Allt skapat är av ande/att följa andes lag". Hon vet, att när svaret på våra brinnande böner uteblir är det inte adressatens fel. Av tystnaden finns att lära. Hur man ber på nytt sätt, mindre själviskt, mindre materialistiskt, alltmer i riktningen "Ske Fader icke min vilja men din". Ständigt provas man i Livets skola. "Förtröstan/är ett elasticitetsprov/på själens förtöjning./Utan påfrestningar/vet jag ingenting/om hållfastheten/.

Och vilken sprängfylld Sökare känner inte igen dessa ord: "Hundra gånger kom jag/med min ränsel packad./Hundra gånger blev det/prat om vädret."

Åkrar är de för Livets frö. Så stod det i dikten av Ingeborg Lagerblad, som inledde dessa Reflexioner. Författarinnans andliga odling har varje läsare av denna tidning glädje av.

PARAPSYKOLOGIN Forts.

männa uppfattningen om psykologin och angränsande ämnen bland de svenska psykologerna.

Psykologin är en vetenskap i stark utveckling, och 1976 kom Natur och Kultur med ett helt nytt uppslagsverk i ett band, "Psykologisk uppslagsbok". Parapsykologin ägnas här sex spalter, skrivna av professorn i parapsykologi i Utrecht, Holland, svensken Martin Johnson. Artikeln är späckad av forskningsresultat och är skriven på ett föredömligt vis. Här konstateras också att parapsykologin fortfarande i viss mån är kontroversi-

ell men att attityden till parapsykologisk forskning har förändrats i accepterande riktning.

Låt oss som jämförelse se vad uppslagsverken säger om frenologin. "Psykologisk-pedagogisk uppslagsbok" talar om frenologi som en kvasivetenskaplig företeelse som gjort vetenskapligt fiasko. "Psykologisk uppslagsbok" har identiskt samma artikel. Ingenting har inträffat som gjort att uppfattningen om frenologi har förändrats. Även här återger uppslagsverken den allmänna åsikten bland de svenska psykologerna, och den är lika fördömande på sjuttioalet som den var på fyrtiotalet.

En sak till om detta. På fyrtiotalet skrevs inga psykologiuppsatser om parapsykologi, på sjuttioalet har vi fått flera. Detta visar en större öppenhet hos de akademiska psykologerna. Det kan också ses som ett tecken på att parapsykologin håller på att bli rumsren på högskolor och universitet i Sverige.

På sidan 36 diskuteras prekognition. W—C—H säger att "om prekognition är, eller någon gång kommer att vara, 100-procentigt tillförlitlig, skulle det i grunden påverka vår livsfilosofi", och bevis på sådana prekognition skulle medföra fatalism. "Viljebestämd frihet och absolut utsägbarhet måste vara förenliga." Här har W—C—H lämnat sin psykologiska utgångspunkt och gett sig i kast med filosofi. Jag har en stark känsla av att filosofer av facket inte skulle hålla med W—C—H, men jag är inte kompetent att utreda begreppen utan får nöja mig med att sätta ett frågetecken i marginalen.

På sidan 46 citeras ur en artikel i Dagens Nyheter 6 februari 1977 av Tomas Videgård, där han anklagar Reima Kampman för att i sin bok "Du är inte ensam" vara fördömsfull och ha skyggglappar. Med gillande återger W—C—H följande passus: "För mig (Tomas Videgård) är det en gåta hur en person kan göra så djupt originella och väl genomförda experiment, samtidigt som han skriver en bok som är så rörig, motsägelsefull och ängsligt konventionell i sina teoretiska resonemang." Sådana tankegångar dyker nog upp hos de flesta läsarna av "Du är inte ensam". Förvirrande är tex återgivandet utan någon som helst analys av ifyllda Wartegg-test. (Jag är själv utbildad i warteggtestning.) Men alla gåtor har sin förklaring. "Du är inte ensam" bygger på Kampmans doktorsavhandling "Hypnotically induced multiple personality". Kampman har själv omtalat hur hans handledare vid universitetet i Uleåborg förklarat att han måste stryka och ändra i sitt manus; i en doktorsavhandling i medicin fick man inte nämnda ordet reinkarnation. Kampman lärde sig sitt läxa och han kan den än. På karriäraltaret får man ibland offra förnuftet.

Mitt helhetsintryck av denna uppsats är mycket positivt. W—C—H har gjort en fin översikt, dragit fram det väsentliga och hållit klara gränser mot spiritualism och ockultism. En inte oväsentlig analytisk förmåga kommer i dagen, tex när de försöker förklara det splittrade

Forts. på sidan 21

Få personer har rönt större uppmärksamhet i världshistorien än Sokrates (469—399 f.Kr.) och utanför religionen och politiken har han knappast någon jämbördig när det gäller allmänt inflytande. Om man dessutom betänker att han förutom några dikter, vilka han själv brände upp, aldrig skrev något utan att hans inflytande ursprungligen byggde på muntlig tradition, så blir hans ställning ganska enastående.

Mängder av böcker har skrivits om Sokrates men de flesta av dessa många århundraden efter hans död.

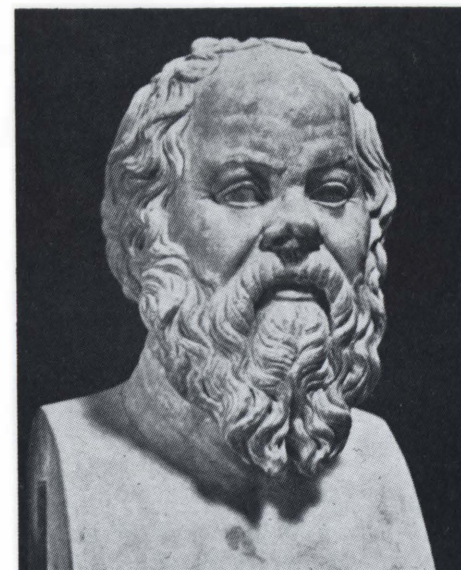
Politikern Demetrios från Faleron (omkr. 350—280 f.Kr.) skrev en stor sokratesbiografi som tyvärr inte finns bevarad annat än i några fragment bestående av citat i andra böcker, tex Plutarkos' (omkr. 46—120) "Levnadsteckningar över berömda greker och romare".

Kunskap om Sokrates från författare, som var samtida med honom, finns bevarad i arbeten av Platon, Xenofon och Aristofanes.

Filosofen Platon (427—347 f.Kr.) var personlig elev till Sokrates och beundrade honom oerhört. Det är Platon som nedtecknat Sokrates berömda försvarstal mot anklagelsen att ha förringat statens officiella gudar. Platon har dessutom skrivit fyra till fem dialoger vilka mer eller mindre anses bestå av Sokrates egna tankar. Bland dessa kan särskilt dialogen "Kriton" nämnas, i vilken Sokrates samtalar med sina lärjungar för sista gången och sedan dricker en bägare vin med det dödliga giftet koniin iblandat, vilket utvinns ur odört. Platon är en av världshistoriens främsta tänkare och det är genom honom Sokrates filosofiska lära kommit oss till del.

Xenofon (omkr. 430—355 f. Kr.), som mer var politiker och härförare än författare, skrev ett stort arbete som i svensk översättning kallats "Hågkomster om Sokrates". Det består av löst sammanfogade samtal Sokrates hade med olika personer, bland andra många sofisterna, vilka han föraktade därför att de tog betalt för sin undervisning. Sokrates menade att de därmed hade sålt sig och på sitt sätt själva gjort sig till slavar. Sofisterna kunde ju enligt Sokrates inte välja vem de skulle samtala med (det var de som betalade som valde dem) och inte välja vad de skulle diskutera (utan det bestämdes av betalande).

Skådespelsförfattaren Aristofanes' (omkr. 450—385 f.Kr.) framställning av Sokrates är förvånande när man jämför den med den bild Platon och Xenofon ger, ty i Aristofanes' lustspel "Molnen", där

Sokrates
marmorkopia
i Museo Capitolino
Rom

SOKRATES

Av Rolf Ejvegård

Sokrates är huvudpersonen, framträder han inte bara som fritänkaren utan även som sofist och ordvrängare av värsta slag. Det intressanta är dock inte här vad Sokrates säger utan att han får stå som modell för huvudrollen. Detta visar nämligen att Sokrates var en känd person i den tidens Aten, en som teaterbesökarna själva stött på i stadens gatuliv och som de kunde skratta igenkännande åt då han var en tacksam figur att karikera för skickliga aktörer.

Aristofanes' komedi kan jämföras med dagens revyer där tex kända politiker får klä skott för revy-författarens skämtlynne och där det sålunda ingalunda gäller att förmedla vissa tankegångar utan där det främst är fråga om att roa publiken.

Vilka tankegångar hos Sokrates har då överlevt? Vad har han att säga nutidens människor?

Sokrates förefaller vara en av de mest sympatiska män som någonsin levtt och verkat i vår omstridda och krigiska värld. Trots att han haft många efterföljare har hans lära dock ännu inte genomsyrat vårt tänkande och dominerat vårt handlande. Man skulle önska att alla människor hade begrundat ett sokratesyttrande som detta: "Man får... ej, som folk i allmänhet tror, besvara en orättvisa med en annan, eftersom vi aldrig på något villkor får göra orätt". Han kunde också

uttrycka sig på detta vis: "Man får ej vedergälla orätt med orätt eller ont med ont, vad man än må lida av andra".

Sokrates älskade människorna, hur konstiga och förkomna de än stundom kunde vara. Xenofon berättar att Sokrates citerade skalden Hesiodos' ord: "Ingen syssla är skam, blott sysslolöshet är skamlig". Alla i Sokrates omgivning gillade inte detta. I överklassen fanns det åtskilliga som tämligen planlöst fördrev sin tid i sus och dus. Självslog sig Sokrates i slang med såväl adelsmän som hantverkare och he-tärer.

Hur Sokrates förtjänade sitt uppehälle har de lärde tvistat om. Sokrates var gift med Xantippa, som gått till historien som en riktig ragata, och hade två söner, vilka inte utmärkte sig för vare sig kvicktänktighet eller karaktärsfasthet. Sokrates levde som han lärde och han älskade sin familj. Äldste sonen Lamprokles bannade han då denne klagade över moderns elakhet. Demetrios påstod att Sokrates ägde ett hus och ett visst kapital som han mot ränta lånat ut åt Kriton. De flesta kommentatorerna tror dock att Sokrates och hans familj levde av vänners (tex Platons) välvilja. Det är också bekant att Sokrates under kortare perioder

Forts. på sidan 24

Indira Gandhi: "Indiern har ett andligt ideal som västerlänningen saknar!"

Intervju: Bertil Falk

Jag har inte många timmar kvar i Indiens huvudstad New Delhi denna dag i början av december 1977 innan jag ska flyga tillbaka till Köpenhamn via Teheran och Rom. Men jag tar ändå chansen att få mig en pratstund med Indira Gandhi de sista timmarna av min Indienvistelse och tar en taxi till hennes residens på Willingdon Crescent nummer 12, inte alltför långt från den svenska ambassaden. Där får jag beskedet att man ska göra vad man kan och att jag kan ringa och få besked vid 18-tiden.

Mitt plan ska gå 01.45 på natten från New Delhi internationella flygfält, så jag har gott om tid. När jag ringer får jag beskedet att jag är välkommen. Fru Gandhi tar emot kl 18.15. Jag kastar mig i en taxi. Lyktorna på grindstolparna till fru Gandhis residens har tänts och lyser upp kvällsmörkret. Jag lotsas in i sekreterartältet, där jag får sitta och vänta på audiens.

Ur kvällens mörker dyker fröken Nirmala Desphande upp, en älskavärd dam som har ägnat över tjugo år av sitt liv åt den berömda bhoodan-rörelsen. Det innebär att hon vandrat från by till by i Indien och tiggat jord åt de fattiga. På det viset har man nått ut till alla Indiens en kvarts miljon byar, berättar hon för mig och bara någon tid innan hade hon varit ute på en veckolång vandring från by till by. Hon delar sin tid mellan denna livsuppgift och uppgiften att som frivillig hjälpa Indira Gandhi med olika sysslor.

För ögonblicket är hennes uppgift att med mitt medlemskort i Svenska Journalistförbundet i handen hålla mig sällskap i väntan på att Indira Gandhi ska få tid för mig.

En bil svänger in på gårdsplanen och det visar sig att en av Indira Gandhis före detta regeringsledamöter kommer på besök efter en utflykt till en av provinserna.

Nirmala Desphanda och jag pratar om hinduism och buddhism, och om bhoodan-rörelsen. Denna rö-

relse skapades av Achary Vinoba Bhave, som Mahatma Gandhi utsåg till sin andlige arvtogare. Till sin politiske arvtogare utsåg han Jawaharal Nehru, vars dotter Indira jag strax ska få träffa. Nirmala Desphanda berättar för mig att Indira Gandhi var mycket varmt fäst vid och tillgiven Achary Vinoba Bhave och stödde bhoodan-rörelsen. När jag berättar att jag själv är buddhist, lyser Nirmala Desphanda, som är hindu, upp och säger:

— Tala om det för Indira Gandhi. Hon är själv en mycket andlig person.

Och så kommer det sig att mitt långa samtal med Indira Gandhi inte bara, som jag ursprungligen tänkt, kommer att handla om politiska frågor, utan också om andliga och religiösa ting.

Jag säger till henne att intresset för orientalisk mystik och österländsk religion breder ut sig i väst, där yoga, meditation, Hare Krishna-rörelsen, tibetansk buddhism och mycket annat med ursprung i Asien finner god jordmån, och jag frågar Indira Gandhi, som till ganska nyligen var världens utan konkurrens mäktigaste kvinna, som premiärminister för världens näst folkrikaste stat, om hon tror att Indien verkligen har något att erbjuda andligt törstande västerländska sökare.

— Ja, det tror jag, säger hon. Jag kan inte peka ut något bestämt. En människa kan bara tillägna sig det som svarar mot något som redan finns inom henne själv. Men jag vill påpeka att det inte är på det sättet, som många västerlänningar tror, att indiern är mera andlig och mindre materiell än västerlänningen. Det är en missuppfattning. *Fråga:* Skulle indiern vara lika materialistisk som människorna i väst?

Indira Gandhi svävar inte på målet:

— Ja, det är han. Skillnaden lig-

ger i det faktumet att indiern, till skillnad från människorna i väst, har ett andligt ideal att hålla sig till. Västerlänningen saknar ett sådant andligt ideal. Fattiga människor i Indien ser inte upp till människor som har en ställning högt upp på samhällsstegen. Indiern uppfattar helt enkelt människans andliga sida som mycket viktigare än socialt och materiellt status. Därför ser indiern utifrån sitt andliga ideal upp till andliga människor.

Fråga: Man ser alltså upp till en guru?

— Det är inte alls nödvändigt, svarar Indira Gandhi. Den människa, som man ser upp till, kan lika väl vara en person som helt enkelt har lämnat allt hon äger för att ägna sitt liv åt ideell verksamhet.

Fråga: Vilken är er egen andliga och religiösa uppfattning?

— Låt mig uttrycka mig på följande sätt. Hinduismen är i viss mening en filosofi, en mycket bred vision, något av en ocean, varifrån var och en själv kan hämta upp till sig just precis det som svarar mot någonting inom en själv.

— I det avseendet står min uppfattning nära den japanska zenbuddhismen, som jag uppfattar den. Jag är nu inte alls på något sätt specialist på zenbuddhism, men det jag har läst om zen har fått mig att anta att det rör sig om ett liknande sätt att närma sig de andliga tingena på.

— I vår Gita-litteratur är själva huvudlärnan, den lära som har ställts i centrum, det att man ska behålla sin självständighet. I väst har man ofta en smal inställning till olika frågor och vill till exempel till varje pris förse en viss sida av religionen med en etikett. Därför har man i väst ofta en förutfattad mening i olika frågor och denna förutfattade mening har man sedan svårt att frigöra sig från. Det gäller inte bara andliga ting.

— Låt mig ta ett exempel ur egen erfarenhet. I väst har man ofta en

mycket klar och bestämd uppfattning om hurudan Indira Gandhi egentligen är. Sedan försöker man att få allting som händer och sker mig att passa in i denna på förhand uppgjorda bild av mig. Man gör så i stället för att ta reda på hurudan jag verkligen är.

— Detta förutfattade sätt att se på saker och ting gäller också västerlänningens sätt att se på Indien. Vi har väldig fattigdom i Indien, men vi har inte misär. Vi har hårda villkor och stora svårigheter för människorna, men de fattiga besitter ändå ett mått av värdighet.

— Även om nu en fattig människa i en indisk by inte kan läsa, så betyder det inte att hon också är kulturellt illitterat. Man kan säga att hon faktiskt är "kulturellt läskunnig", trots att hon inte kan läsa. I sitt dagliga tal strör hon nämligen in citat ur de gamla uråldriga skrifterna, och hon kan tradera långa stycken av berömda poeter utan till. I den meningen är hon själv en smula poet och "kulturellt läskunnig". Och denna "kulturella läskunnighet" har enligt min mening i hög grad bidragit till Indiens enhet.

Under vårt samtal avslöjar Indira Gandhi också att hon inte eftertraktar att återfå makten i Indien, att hon helst skulle vilja ägna sitt liv i fortsättningen åt något helt annat än politik, men att den nya regimen tvingar henne att fortsätta med den. Hon har arresterats en gång sedan hon förlorade valet, men släpptes igen av domstolen, som inte godkände arresteringen.

Själv fruktar hon inte för sin personliga säkerhet, men hon är djupt orolig för vad som kan hända med hennes familj. Hennes far satt i fängelse under britterna och blev premiärminister. Hon själv satt i fängelse under britterna och blev premiärminister. Ironiskt nog satt Desai, som efterträdde henne som premiärminister, inte bara i fängelse under britterna. Han satt också i husarrest under den tid då Indira Gandhi själv styrde Indien med undantagslagar.

Innan vi skiljs åt frågar jag Indira Gandhi om jag ställt samma frågor som andra intervjuare. Hon ler och svarar: Ja, de flesta frågor om undantagstillståndet, men... ingen har faktiskt tidigare frågat mig om andliga och religiösa ting.

Hade inte fröken Nirmala Desphande uppmuntrat mig på den punkten hade jag nog inte gjort det heller. Kanske skulle man lite oftare än vad som är fallet fråga de världsliga ledarna hur de ser på andliga och religiösa frågor.

Den unga Indira Gandhi (t h) här tillsammans med sin yogalärare Swami Kuvalayananda (t v) och sin far, dåvarande premiärministern Jawaharlal Nehru i Bombay. Som Indiens premiärminister gjorde Indira Gandhi år 1975 följande uttalande i samband med att hennes lärares yogainstitut i Bombay fyllde 50 år: "För många år sedan, när jag var mycket ung, lärde mig Swami Kuvalayananda några yogiska asanas och väckte mitt intresse för yoga. Yoga var på den tiden ett mysterium även för de flesta människor i vårt land. I dag är värdet av yoga vida erkänt. Yoga är en av de indiska intellektets största landvinningar, och de flesta moderna vetenskapliga studier av hjärnan har bekräftat många av de insikter som yoga tillhandahåller vad beträffar det mycket intrikata och känsliga förhållandet mellan kropp och själ."

PARAPSYKOLOGIN

Forts.

inträffar den psykiska forskningen gör. De lägger märke till hur vetenskapsmännen forskar var och en på sitt vis. "Bakom dessa skilda forskningsmetoder ligger, får vi anta, en strävan efter att... komma först med... den perfekta metoden och upprepningsbara experiment". En fara i detta är "att de parapsykologiska forskarna inte bara kämpar mot hela det vetenskapliga etablissemangets utan också mot samtliga forskare inom parapsykologi, vilkas resultat kommer att stå" mot varandra (sidan 5). Jag undrar om inte W—C—H här träffar huvudet på spiken.

"De kvantitativa forskarna strävar efter det upprepningsbara försöket. Vi (W—C—H) tror på en kvalitativ forskning. Det ligger inte i fenomenens natur att utforskas med kvantitativa metoder." Har W—C—H rätt i denna analys, något som inte alls är omöjligt, så har parapsykologin hamnat i en åter-

vändsgränd.

W—H—C:s slutsats är: "Vi håller det för sannolikt att telepati, klärvoajans, prekognition och psykokenesi existerar. Men vi behöver mer kunskap och framför allt praktisk erfarenhet."

Anm. Katarina Ed är psykolog.

ENHETSMYSTIK

"Jag är varken guru eller Gud. Jag är du. Du är jag. Det är sanningen. Det finns ingen skillnad. Att det förefaller finnas en skillnad är en illusion. Du är vågor, jag är oceanen. När du vet det, då är du fri, gudomlig."

"Allt är gudomligt. När du är fullt förvissad om din gudomlighet då vet du direkt att andra är gudomliga."

Sri Satya Sai Baba

Parapsykologisk forskning i Göteborg

Tre forskarpionjärer i Sverige, fr.v. Obrad Doncic (från Jugoslavien), Peter Appel (från Tyskland) och Adrian Parker (från England).

Ett nytt institut för psykologisk och parapsykologisk forskning startade sin verksamhet i Göteborg i oktober 1977. Det är tre entusiaster som dragit igång arbetet med lika stora tillgångar på idéer som brist på materiella resurser. Det brukar vara trögt före i början för all sådan här verksamhet, och trots allt tal om en "våg" av nyfikenhet hos allmänheten får alla som vill arbeta seriöst känna på tveksamhet och missuppfattningar. Det är svårt att nå ut med sakliga och balanserade uppgifter. Pressen tar med förkärlek upp de mest extrema företrädarna för annars i och för sig goda idéer, och den vanlige tidningsläsaren får något nytt att förfasa sig över.

De här tre männen med intressen som sträcker sig något utanför vad som brukar vara tillrådligt för akademiker, har alla en god grund att bygga vidare på. En av dem, 30-åriga engelsmannen Adrian Parker, har sin grundexamen i psykologi och sin doktorsgrad vid universitetet i Edinburgh. Han har klinisk utbildning från Tavistock Clinic i London. De andra två är doktorander. Peter Appel, 32 år, är från Tyskland men har bott 15 år i Sverige. Han har arbetat som socialas-

sistent och skolpsykolog. Psykologexamen avlade han 1972 och har sedan dess varit lärare och doktorand vid psykologiska institutionen, Göteborgs universitet. Obrad Doncic, 40 år, kommer från Jugoslavien. Hans grundexamen i filosofi och psykologi är från Belgrads universitet år 1965, där han också under två år var doktorand. Sedan fortsatte han sina studier i Bulgarien, Ryssland och England, innan han kom till Sverige 1971. Under tre år har han arbetat som privatpraktiserande terapeut.

De har alla tre ganska olika inriktning i sitt arbete, men samförståndet är utmärkt och de kompletterar på så vis varandra. Adrian har särskilt kommit att arbeta med utvecklingsgrupper (encounter), grupper för tvärkulturellt samförstånd (cross-culture groups) m.m. Han har också försöjt sig på att undervisa i engelska språket. Han har skrivit en bok om förändrade medvetandetillstånd och publicerat flera vetenskapliga artiklar.

Peter har forskat kring biorytmer, problem i arbetslivet och sexualproblem. Han har skrivit åtskilliga uppsatser i dessa ämnen. Dessutom har han terapeutisk erfarenhet med grupper och är också

Av Bertil Nilsson

mycket intresserad av den tvärkulturella verksamheten.

Obrad har tagit hand om kurserna i drömmar och drömforskning samt parapsykologi. Han har skrivit flera böcker och artiklar. Hans främsta intressen är just humanistisk psykologi och parapsykologi.

Alla tre har de alltså valt att försöka driva igång en forskningsverksamhet som universitetens institutioner vanligtvis inte sysslar med. Med deras bakgrund blir inställningen också helt klar: Det gäller att noggrant skilja mellan vetenskaplig verksamhet och all den egendomliga ockultism som frodas. Gränsen åt det "omedelbart troende" hållet måste alltså hållas strikt.

Fysik, religion

Vad skulle det för många så efterlängtnade "genombrottet" för parapsykologisk forskning innebära? undrar jag. Om en stor grupp parapsykologiska resultat blir verifierbara, kan få påtaglig praktisk nytta och bara inte går att förneka? Vad händer då med vårt nuvarande vetande, det som majoriteten förlitar sig till och hängt upp sin "trygghet" på?

— Sådana förändringar skulle inte precis skaka psykologin i grunden. De skulle otvivelaktigt betyda mer för fysiken som vetenskap och inte minst för religiösa föreställningar, det är alla tre överens om.

— Men det här är en framtidsvetenskap, ingen ny sorts religion med färdiga lösningar och säkra svar på allting, betonar de samtidigt.

Vi kommer överens om att allmänhetens attityd förmodligen skulle vara annorlunda om människor vågade tala lite öppnare om vad de djupast sett är verkligt intresserade av.

— Jag har märkt att många är väldigt intresserade av tex parapsykologi, men det är förunderligt hur få som vågar berätta detta ens för sina närmaste, som släkt, vänner och bekanta, säger Obrad. Det kanske krävs en ändring i allmänna opinionen. Ofta är det bara lite uppmuntran som behövs.

Beträffande upprepbara försök inom parapsykologin hänvisar Adrian till den sk ganzfeld-tekniken. Den innebär att ett par plastkupor — halva pingpongbollar — sätts över ögonen på en person. Kuporna låter ljuset tränga igenom men gör det omöjligt att observera något. För att avskärma alla yttre ljud sätts ett par hörlurar på öronen. I dessa sänds något sövande brus, tex vågskvalp. Genom dessa anordningar är försökspersonen helt avskild från omgivningen och kan slappna av och koncentrera sig på sitt inre. En mikrofon placeras framför honom, så att han kan meddela sig med yttervärlden och ge en kontinuerlig beskrivning av sina upplevelser, som tas upp på band. Under försökets sista del koncentrerar sig en "agent" — eller "sändare" — på en målbild och försöker överföra den till försökspersonen. När försökspersonen är färdig med avslappningen och åter i ett normalt tillstånd, får han målbilden tillsammans med fyra eller sex slumpvis utvalda bilder att titta på. Meningen med experimentet är att han bland de olika bilderna skall identifiera målbilden. De resultat man får, kan sedan jämföras med de resultat som slumpen skulle ge.

Med ganzfeld-tekniken har uppnåtts många goda resultat som till stor del är förutsägbara och därmed upprepbara. De får då, som det heter inom vetenskapen, verifierbarhet vilket betyder att det objektivt kan konstateras riktighet och överensstämmelse och därmed fastslås att det är en meningsfull teori man arbetar med.

Men vi är överens om att allmänna framgångar inte nödvändigtvis betyder att man har eller får rätt i vetenskaplig mening, lika lite som att forskningsresultat som det inte tas någon notis om för tillfället måste vara osanna eller felaktiga.

Enbart intresse och nyfikenhet leder ingenstans inom parapsykologin, lika litet som inom andra områden. För många människor är kanske ett sådant nyväckt intresse bara en flykt från något annat. Eller letar man inom dessa områden för att finna en annan livsstil, en ny världsbild, sedan den åskådning man tidigare omfattat börjar svikta?

Forskning och undervisning

Vi har ett mycket informellt och absolut inte hårt strukturerat arbetssätt och kompletterar varandra utmärkt, förklarar trion. Vi satsar rätt mycket på forskningssidan och vill för oss själva försöka ordna upp

ARBETSOMRADEN

Exempel på institutets planerade och pågående aktiviteter:

DRÖMMAR. Av nattsömnen innehåller ca 20 procent drömmar. En genomsnittsmänniska tillbringar alltså sex år i drömtillstånd. Är det bortkastat eller kan man se det som något fyllt av medvetande, kreativ tillväxt, nya kunskapsfält? Drömmens historia, funktion, modern drömforskning, tekniker för drömkontroll, drömmens roll i psykoterapi och parapsykologi m.m. behandlas.

VEM ÄR JAG? Kursen syftar till att besvara frågor om Jagets natur. Många olika filosofiska teorier presenteras. Relationen kropp—själ diskuteras.

ENCOUNTERGRUPPER. (Grupper för inre personlig utveckling.) Syftar till att underlätta och förbättra kontakter mellan människor. Kan vi lära oss uttrycka känslor bättre och bli mer medvetna om hur vi meddelar oss med annat än ord? Deltagarna inriktas också på "här och nu"-upplevelser. Det är inte fråga om någon terapi men kan ändå ha terapeutisk verkan.

RATIONELL TERAPI. RT vill visa hur tänkande påverkar känslor. På detta sätt kan man utveckla nya och fruktbare synsätt på olika problem. Det främsta syftet är att RT får bli en hjälp till självhjälp.

TVÄRKULTURELLA GRUPPER. (Cross culture groups.) Målsättningen är att skapa kontakt mellan människor från olika kulturer. Samling kring gemensamma aktiviteter. Diskussion av gemensamma problem rörande anpassning mellan olika kulturkretsar. Förhoppningsvis skall uppsökande verksamhet kunna bedrivas.

BIORYTTER. Alla levande organismer uppvisar skilda rytmer. Vad har det för betydelse för vårt liv? Ett populärt exempel är sk morgon- och kvällsmänniskor. Anpassningsproblem mellan sociala krav och personlig rytm behandlas.

PARAPSYKOLOGI. Stor del av intresset ägnas detta, eftersom det så lite eller inte alls uppmuntras vid svenska universitet. Ett viktigt mål är att avgränsa den vetenskapliga parapsykologin från ockulta rörelser. Institutet vill göra de senaste parapsykologiska rönen kända för allmänheten.

FÖRÄNDRADE MEDVETANDETILLSTÅND. Det gäller tex dröm, hypnos, meditation, ut ur kroppen-upplevelser, dagdrömmar och trans. Denna forskning kan få stor betydelse. En mycket stor del av våra liv — kanske större delen — tillbringas i ett eller annat förändrat medvetandetillstånd. Många av världens stora konstnärliga och vetenskapliga landvinningar har gjorts i förändrade medvetandetillstånd.

alla termer och deras innebörd. Viktigt är att få fram resultat som det går att bygga vidare på.

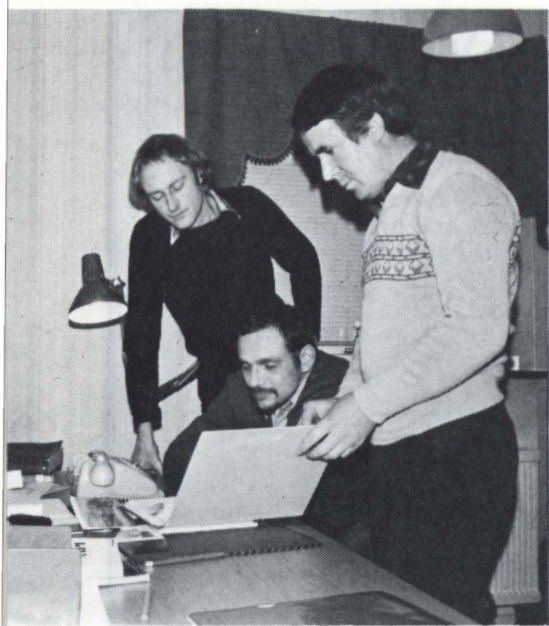
Men hur går det ihop, det kan inte vara lätt att kombinera yrkesverksamhet med att hålla så många olika kurser i dessa svårtillgängliga ämnen och dessutom få tid över till själva forskningsverksamheten? undrar jag.

De medger att det är svårt. Forskningssidan får tyvärr stå tillbaka och blir begränsad. Men idéer och projekt saknas sannerligen inte!

Hur ställer ni er till fältarbete? Är ni intresserade av rapporter och olika uppgifter om sk paranormala fenomen?

— Ja, vi är mycket öppna för allt, tar gärna emot upplysningar. Spontana fall är intressanta, kan ge vinkar om hur forskning skall läggas upp. Och sk poltergeistfenomen är det alltid bäst att undersöka "på fältet", medan de pågår. Berättelser och vittnesmål i efterhand kan aldrig bli riktigt detsamma. Sk prekognitiva drömmar är det också mycket viktigt för oss att undersöka.

— I de tre rum som vi har till förfogande här på St Pauligatan i Göteborg har vi nu flera kurser på gång. Vi vill inte gärna plocka in mer än tio deltagare i varje grupp. Det är ju inte fråga om att vi bara

skall hålla föreläsningar, vi vill få igång en dialog med intresserade samt hinna med en del experiment också.

En genomsnittlig kurs omfattar tio träffar, en kväll i veckan med minst två timmar varje gång — men det drar nästan alltid över till omkring tre timmar. Det finns både grundkurs och påbyggnadskurs. En särskilt avancerad kurs för intresserade akademiker planeras också och har kanske redan startat när detta läses.

Jag föreställer mig att det måste vara väldiga svårigheter att få en sådan här verksamhet att gå ihop ekonomiskt.

— Vi hoppas på hjälp från någon generös miljonär, skämtar de.

De tvärkulturella grupperna, särskilt intressanta för invandrare — men också för svenskar som är intresserade av utblickar i världen och lite perspektiv på den egna tillvaron — borde kanske kunna få något blygsamt bidrag från Invandrarverket?

Priset ligger annars på omkring 200 kr för en kurs. De är inte helt förlagda till Göteborg. Obrad har också kvällskurser på gång i Vänersborg och Trollhättan.

Kursverksamhet och forskning pågår hela året med undantag för sommarmånaderna.

Adress: Institutet för Psykologisk och Parapsykologisk forskning, S:t Pauligatan 9, 416 60 Göteborg. Tel. 031/15 48 14 (tisd—torsd).

*

Anm. Bertil Nilsson är journalist på TT, Göteborg. Han har länge intresserat sig för parapsykologiska frågeställningar.

SOKRATES

Forts.

uppehöll vissa poster inom staten, bl a var han ordförande i folkförsamlingen. I alla händelser ställde han inga som helst materiella krav. Hans devis var: "Gudomligt är att behöva ingenting, men närmast det gudomliga att behöva så litet som möjligt".

Sokrates höll före att alla människor är lika mycket värda. Alla bör ha medbestämmanderätt i landets styrelse och bör kunna påverka lagstiftningen. Denna demokratiska åsikt byggde Sokrates inte på någon naturrättslära, som fallet var hos somliga sofister och i viss mån hos Platon, och som även återkommer som en grundläggande doktrin i många moderna konstitutioner samt också i Förenta Nationernas deklaration om de mänskliga rättigheterna. Sokrates utgick i stället från en inre etisk övertygelse. Han hade en *daimonion* (jfr det svenska låneordet *demon* som kommer från grekiskan men har fått en annan betydelse), ett slags inre röst som närmast kan liknas vid samvetet och som städse vägledde honom.

Som tur är kan alla uppöva sin *daimonion* ty den fungerar med utgångspunkt från kunskap. Den som vet det rätta, gör nämligen det rätta.

Sokrates skiljer mellan juridisk (ibland kallad positiv) och moralisk (ibland kallad gudomlig) rätt. Skulle de två motsäga varandra, så måste man lyda den första. Enligt honom är det alltid fel att bryta mot stiftad lag eller att gå mot de styrande. Det var därför han vägrade fly från fängelset, där han satt och väntade på att dödsdomen skulle verkställas. En rättskaffens man sätter sig således aldrig över lagen och revolterar inte mot de överordnade. Därav följer att barn inte skall motsätta sig sina föräldrar. Däremot är det ens plikt att aktivt och kraftigt, men inom lagens ramar, verka för att förordningar och bestämmelser som inte överensstämmer med rättskänslan, vad *daimonion* säger, blir ändrade.

Vissa av de gudomliga budorden återfinns enligt Sokrates i alla samhällens rättsnormer. Han ger fyra exempel:

1. Man måste visa vördnad för gudarna.
2. Barn skall hedra sina föräldrar.
3. Incest är förbjudet.
4. Gott skall mötas med gott.

Däremot är den moraliska regeln att ont skall mötas med gott ännu inte intagen i de juridiska statuterna. Man bör alltså verka för att den införs i staternas lagmassa.

Om en medborgare inte anser sig moraliskt kunna underkasta sig ett lagbeslut och inte ser någon möjlighet att få det ändrat, då bör han lämna landet och ta med sig sina ägodelar. I Sokrates Grekland kunde man utan större svårighet flytta mellan de olika staterna. Vad Sokrates skulle säga om länder som hindrar sina medborgare att resa utomlands eller som konfiskerar emigranternas egendom vet vi inte. Förmodligen skulle han inte uppmana dem att fly eftersom det skulle innebära lagbrott, utan troligen skulle han råda dem att arbeta för en lagändring.

Det högsta goda är enligt Sokrates förmågan att skilja mellan vad som är rätt och orätt. Allt som är rätt är också nyttigt. Dessutom är det sköna ändamålsenligt och nyttigt. Därav drar Sokrates slutsatsen att skönhet, godhet och rätt är samma sak. Visserligen kan logiken i detta resonemang ifrågasättas, men Sokrates utgick från att skönhet, godhet och rätt aldrig kan vara onyttiga, skadliga eller farliga. En god människa vederfares intet ont varken i detta eller i eventuellt kommande liv, påstod han med bestämdhet. Det rätta kan inte vara fult eller ont. Det goda kan inte vara fult eller orätt. Det sköna kan inte vara ont eller orätt.

Med detta resonemang förnekar Sokrates att något kan vara rätt, gott eller skönt i sig självt. Allt är rätt, gott eller vackert i förhållande till något och detta något måste då vara nyttigt eller ändamålsenligt. Det nyttiga är för Sokrates alltid riktigt, gott och vackert. Sokrates blir därmed en pragmatiker vars etik och estetik senare utvecklades av utilisterna Bentham (1748—1832) och Mill (1806—1873) samt i vårt århundrade av Bertrand Russell (1872—1970).

Anm. Fil.dr Rolf Ejvegård är filosof, ordförande i Sällskapet för Parapsykologisk Forskning.

Sven Magnusson

Det "övernaturliga" och vår världsbild

Ca-pris 46:— inkl. moms

I varje bokhandel eller direkt från

Zindermans förlag
Box 310
401 25 Göteborg 1
Tel. 031/13 78 32

DÄNIKEN OVETENSKAPLIG

Kritiken mot Erich von Dänikens idéer om rymdbesök i mänsklighetens och jordens dimhöljda forntid har de senaste åren varit häftig. I ljuset av detta är Willy Wegners nyutkomna lilla bok "Däniken i søgelyset" av stort intresse, speciellt för mig som inte i detalj följt debatten om påstådda astronautbesök i forntiden. Jag tror att Wegners häfte på ett utmärkt och sakligt sätt sammanfattar vad mer sansade, vetenskapliga forskare sagt i frågan: Däniken skriver ovetenskapligt och är därför inte att lita på.

Wegners teknik är att ta upp och i detalj analysera 5 enskilda historier som av Däniken menats vara "bevis". Naturligtvis finns det naturliga förklaringar till det mesta (om än inte allt!), förklaringar som i alla händelser ligger närmare till hands än Dänikens egna. Däniken har för (o)vana att utesluta uppgifter som inte stämmer med hans teorier, han överdriver och förvanskar fakta i inte oväsentlig grad och tycks fullständigt omedveten om sedvanliga principer för dokumenterande arbete. Dänikens författarskap är uppeggande läsning för alla som av mer eller mindre dunkla skäl kommit att betrakta det ofta väldigt abstrakta begreppet "vetenskapen" som den lede fienden till allt vad mänskligt framåtskridande heter! Men mycket att använda för verkligt sanningssökande människor finns inte i hans böcker. Wegner belägger sin kritik med noggranna referenser till mer sakligt fotad litteratur, och häftet avslutas med en bibliografi över den litteratur som använts i arbetet.

"Dänikens böcker är uppenbart skrivna efter kvantitativa principer, och tål inte att värderas efter indiciernas kvalitet", konstaterar Wegner. En och annan läsare av kritiken frågar sig kanske ändå: Finns det inte något underlag för Dänikens data och teser? Nu finns det andra som — kanske mer seriöst — behandlat forntida teknik, traditioner och folktro (t ex svensken Henry Kjellson) utan att dra så häftiga och tvärsäkra slutsatser. Därför finns det ingen anledning att helt avfärda alternativ arkeologi, bara att varna för det lösliga tänkande som sprids av Däniken och några av hans gelikar och efterapare.

Anders Liljegren

Willy Wegner: Däniken i søgelyset — København: FUFOS, 1977. — 64 s. ill.

(Ur Nyhetsblad 11 från AFU, Box 5046, 151 05 Södertälje 5.)

TM BÖRJAR BLI ACCEPTERAD

I Läkartidningen 47, 1977, har en psykolog, Gunilla Ljunggren, en artikel om "Inflytande av transcendent meditation på neuroticism, medicinbruk och sömnproblem". Där läser man bl a: "Som sammanfattning kan sägas att erhållna resultat visar att de som mediterar blir mindre neurotiska eller instabila. De förefaller också — men det är inte statistiskt fastställt — att få minskade sömnproblem och mindre behov av lugnande medel. Påståenden om att TM löser spänningar och stress och ger en bättre psykisk balans får alltså ett visst stöd av denna undersökning..."

GEPAN I FRANKRIKE

I Frankrike har en officiell vetenskaplig sammanslutning, GEPAN, bildats för seriöst studium av UFO-fenomenet. I spetsen står dr Claude Poher, en högt uppsatt rymdvetenskapsman. Arbetet inom GEPAN blir på heltid för honom, och han får vid sin sida en kompetent personal av anseende storlek. Dessa upplysningar ger astronomiprofessor J. Allen Hynek i oktobernumret, 1977, av sin tidskrift "International UFO Reporter". Eftersom det är Poher som kommer att leda GEPAN, kan den inte bli "en andra Condonkommitté" tror Hynek.

FÖRUTSÄGELSER OM JORDBÄVNINGAR

Förenta staternas geologiska undersökning, The United States Geological Survey, har startat en undersökning av förutsägelser om kommande jordskalv och önskar hjälp av allmänheten.

Förutsägelser skall postas till National Earthquake Information Service, Mail Stop 968, Box 25046, Denver Federal Center, Denver, Colorado 80225, USA.

Man önskar veta år, månad, dag, klockslag, plats och storlek på jordskalvet.

(Källa: Parapsychology Review, sept.—okt. 1977).

DE OSS UNDFLYENDE UFOs

"UFO-rapporterna pekar på en teknologi som inte endast är fysisk utan även psykisk", säger dr Jacques Vallee, fransk dataexpert och ledande ufolog, verksam i USA. Han menar att det kan finnas ett samband mellan UFO-fenomenet och det mänskliga medvetandet.

Bred, öppen oberoende

Studiekamraten har under mer än ett halvsekel varit en av de viktigaste svenska kulturtidskrifterna, en "tidskrift för det fria bildningsarbetet", bred, öppen och oberoende.

De djuplodande, undersökande och framlyftande essäerna i skilda med angelägnade ämnen är Studiekamratens grund. Samtidigt ger den också utrymme för aktuell debatt, för det personliga budskapet, för minnen och manifest, kritik och vision — också i form av konst och poesi.

1978 fyller Studiekamraten 60 år. Fira gamlingen med en prenumeration. Vi lovar dig åtta spännande jubileumsnummer för 76 kr (inkl 20.63 % moms).

Ring eller skriv till
Bibliotekstjänst AB
Kundtjänst, Fack, 221 01 Lund
tel 046-14 04 80

ETT PERSPEKTIV

Om det finns varelser vilkas intellektuella förmåga, och räckvidd hos sinnena, är 10, eller 100, eller 1000 gånger större än vår, då är de kanske i förhållande till oss, så som vi själva är i förhållande till apor, fåglar eller maskar. Vad vet en mask om vintergatans storhet eller om relativitetsteorin — eller ens om kristen humanism i 20:e århundradet? Alls intet!

DIKT

Det stora trädet
liknar föga
ursprungsfröet för ditt
vardagsöga.
Inte ser du när du går förbi
hur trädet och dess
yttersta förgrening
står med det lilla fröet
i en evig och intim förening.

Åsa o. Sven

LILJORNA

"Jag Är" = Gud = Du = Jag

En av dagarna före jul var jag på Kväkargården i Stockholm, där Liljorna hade sammankomst. De har inget med Vännernas Samfund (kväkarna) att göra utan är en med I Am-rörelsen (Jag Är-rörelsen) och Summit Lighthouse befryndad grupp.

Ledare är Jade Ekström, och hon beskriver Liljorna som "en förening för tvärvetenskaplig forskning och tolkning av symbolspråket i Bibeln".

Ett 20-tal personer hörde på Jade, som — väldigt länge — pratade "fritt ur hjärtat".

Jag skall försöka redogöra för några delar av talet. Vilka källor som fanns bakom de uttalanden som gjordes, känner jag inte till. Läran lades fram i enkel påståen-deform. För åhöraren — åtminstone nykomlingen — blev det en fråga om förtroende, eller ej, för talaren.

Jade talade bl a om Guds namn och hänvisade till österlandets Bhagavad-Gita — 10:41—42 "levande i allt genomtränger JAG detta universum med delar av MIN va-

relse; JAG ÄR" — och västerlandets bibel — andra Moseboken 3:14 "Gud sade till Mose: JAG är den JAG ÄR. Och vidare: Så skall du säga till Israels barn: JAG ÄR har sänt mig till er."

Jade: — Vi ser här hur öst och väst möts i kunskapen att Guds namn är första person singularis — ty ingen fanns före Skaparen.

— "I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud och Ordet VAR GUD" skriver evangelisten Johannes. I vår tid har vi kunskapen att Ordet var JAG ÄR, det skapande Ordet, Gud själv såväl som Guds namn.

— Det är den gudomliga gnistan inom varje människa — livsgnistan, d v s uratomen i den gudomliga cellen i vårt hjärta, som är JAG eller MIG. Allt som man talar om i första person singularis är alltså Det som Är det Gudomliga Jaget inom oss. Därför behöver vi inte heller vända oss till någon Gud utanför oss själva, utan vi kan bara gå in i oss själva i vårt hjärta — där den gudomliga cellen finns. Det fullkomli-

ga finns inom oss, och därför behöver vi inte heller lägga någonting till vår karaktär utan endast bemöda oss om att göra oss av med det felaktiga och negativa inom oss för att nå fram till vårt skapande JAG i den gudomliga cellen.

— Den gudomliga cellen har fotograferats av en doktor Hanish på 1920-talet! Han meddelade världen att han funnit cellen. Den hade fotograferats med en mikroskopkamera och uppförstorats över en miljon gånger. Doktor Hanish fann en för ögat fullkomligt synlig gestalt av fullkomlig skönhet. Det är en vuxen, men könlös, människogestalt. Denna livsgnista inom oss är det som skapat våra fysiska kroppar. Den är skaparen inom oss. Gestalten är fullkomligt lika såväl i ett barn som i en vuxen människa och i en åldring. Den är oföränderlig och det enda rätta jaget i varje människa. Den är det eviga livet, det enda rätta livet inom oss.

— Den cellen står i direktkontakt med det gudomliga i universum, JAG ÄR — vår himmelske Fader på centralsolen. Vi är, var och en, slutet på en solstråle som emanerar från centralsolen och kommer via vår egen sol med livsenergin direkt till den gudomliga människan JAG ÄR — vår gudomliga Moder i hjärtat och därifrån till kroppens alla delar, celler och atomer.

— Dessa gudomliga komponenter är första personen singularis, JAG, eftersom denna gemenskap är Skaparen såväl i universum som inom oss själva. Någon annan skapare finns inte. Vi kallar skaparen Gud, som betyder god, eller det goda. Det är från det goda som vi emanerar, den goda skaparkraften, den goda viljan.

Jade kommer in på den goda vilja som människor visar i jultid — den viljan är A och O för att jorden skall fungera i fortsättningen — och hon säger att vi alla måste vara positiva, ständigt tänka, tala och handla positivt, och se positivt på varandra.

Jade talar också om "den inre rösten", som varje människa kan

lyssna till, när hon lever enbart efter den goda viljan. Det är JAG ÄR-rösten i hjärtat, ur-atomen, den gudomliga atomen, som man så småningom kan lära sig att höra. Den inre rösten har talat till alla som grundat de stora religionerna och de stora filosofiska skolorna, liksom sådana nyandliga rörelser som I AM-rörelsen (JAG ÄR-rörelsen) och Summit Lighthouse i USA.

— Liljorna tillhör ingen större rörelse och är ingen grupp med begränsning, säger Jade. Men vi hoppas att enligt de högre sfärernas önskan kunna binda samman broderskapets trådar mellan alla JAG ÄR-medvetna, I Am och Summit Lighthouse.

*

Mycket av vad Jade Ekström för fram, kan jag, med mitt sätt att se, inte ta på fullt allvar. Hon utsäger allehanda konstigheter om verkligheten som om det vore fullkomligt sant. Det allra mesta av detta har jag här medvetet förbisett och nöjt mig med att referera vissa centrala delar i hennes förkunselser.

Till sist återger jag följande:

— Det finns en gemensam nämnare för alla religioner i världen, och den nämnaren har vi inom oss. Det är ur-cellen, JAG ÄR-cellen. Den skall binda alla människor samman. Därför, när vi talar om den och den rörelsen, tex I Am, Summit Lighthouse eller i Sverige många rättänkande minoritetsgrupper, så skall vi inte begränsa oss, utan sträcka våra händer och ta varandra i en stor mänsklig ring. Mellan oss här på jorden är samverkan absolut nödvändig, om vi inte skall vända den gudomliga energin åt fel håll. Vi är alla medskapare i universum, och vi har ingen rätt att bruka vår kraft på fel sätt.

SM

Jade Ekström meddelar:

För att andliga minoritetsgrupper skall få en möjlighet att lära känna varandra har vi planerat att hyra Swedenborgskyrkan vid Tegnérslunden i Stockholm varje lördag. Tanken är att varje grupp skall tilldelas en lördag för att presentera sig och sina idéer, målsättningar och medlemmar. Ring därför gärna till Jade, tel. 08/63 89 11, kl. 17.00—18.00 vardagar, eller skriv till Liljorna, c/o Ekström, Furusundsgatan 12, 3 tr., 115 37 Stockholm.

Summit Lighthouse, som nämns i reportaget om Liljorna, grundades 1958 i USA av mästaren El Morya, som på medialt sätt tog kontakt med en man med namnet Mr. Prophet. Rörelsen bildades för att mästaren ville komma i kontakt med människorna för att bistå dem. Jordens öden leds av några mästare i bl a Tibet. Till dessa räknas bl a Jesus, jungfru Maria, Paul the Venecian, Gautama Buddha, S:t Germain (som är densamme som Josef,

Jesu fader) och Zarathustra. Deras förbindelselänk med människorna är Mr. och Mrs. Prophet, som får motta budskap varje vecka. — Summit Lighthouse verkar direkt under det "Vita Brödraskapet", som är en organisation av Höga Väsen, vilka tjänar mänskligheten.

(Källa: huvudsakligen "Kulter, Sekter, Samfund" av Ståhl och Persson.)

VARFÖR ÖVERLEVDE? Forts.

sus tre dagar av jorden. Många av Jesu under har gammaltestamentliga motsvarigheter, förrådandet genom Judas har en parallell i Davids historia, inridandet i Jerusalem i Sakarja 9:9, och Jesu ord på korset: "Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?" i Ps. 22:2. Att Jesus skulle komma från Judéen, inte från Galiléen, stod skrivet hos de gamla (Matt. 2:5 f., Joh. 1:45 och 7:52). Därför låter Matteus Josef från början vistas i Betlehem, men sedan sker en förflyttning till Nasaret i enlighet med skriftens ord: "Nasaré skall han kallas" (Matt. 2:23). Lukas åter, som utgår från att Josef bor i Nasaret, måste låta honom fara till Betlehem för att där skattskrivas enligt skriftens ord och sedan företaga återresan till Nasaret. Även en sådan detalj som att "Jesus växte till i ålder (bättre: "kraft") och vishet och nåd" (Luk. 2:52) för tankarna till 1 Sam. 2:26, där liknande står om gossen Samuel.

Överensstämmelserna visar i vilket sakligt och litterärt beroende av Gamla testamentet evangelieberättelserna står — Jesu egen storhet minskas inte därav. "Gamla testamentet blev nytt", säger Bertil Gärtner i sin bok med detta namn, där han anför ett otal parallellställen. Men riktigare vore att säga att "Nya testamentet blev gammalt". (Se recension i tidskriften Religion och Kultur, 2, 1975!)

Nu förstår man varför det så ofta står i evangelierna: "såsom det är skrivet", "för att det skulle fullbordas som var sagt genom profeten", och att det var i skriftens ljus som Emmauslärjungarnas ögon öppnades och den etiopiska hovmannen kom till tro och sedan döptes av Fi-

lippus (Apg. 8:35).

Det anförda visar tillräckligt i vilken grad den nyfödda kristendomen var förankrad i det Gamla testamentet — det var en levande tradition som fullföljdes. Tillsammans med Messias tanken och de eskatologiska drömmarna om Guds rikes snara inbrytande bildar de profetiska utsagorna ett trons fundament, en bro som bär över missräkningarna vid Jesu död till den löftesrika framtiden. Uppståndelse tron inspireras och understryks av de profetiska utsagorna, det växer fram en levande visshet härifrån. Det är inte en mirakellik explosion ur krossade illusioner utan en logisk utveckling ur faktiska förhållanden, som förklarar kristendomens fortsatta liv efter Jesu död.

Vi har sett hur kristendomens väg efter Jesu död gick i historiskt givna, förut utlagda spår. För oss har judarnas Messias tanke, de eskatologiska förväntningarna och profeterna inte någon aktualitet. Vi har ett välfärdssamhälle och social trygghet. Kyrkans halvsanningar väcker inget intresse. Religionen har blivit en privatsak. Det är endast genom Jesus själv och kraften i hans liv som kristendomen kan leva vidare.

Anm. Fil.dr Birger Edmar har varit lektor i klassiska språk i Växjö, Malmö och Stockholm och varit verksam som föreläsare, författare av läroböcker och en rad skrifter och artiklar i religiösa och kulturella ämnen. Han är ordförande i Förbundet Religion och Kultur (tidigare namn: Sveriges Religiösa Reformförbund) vilket vill verka för religiös idédebatt och kyrkliga reformer.

Jade Ekström, närmast kameran, står i spetsen för "Liljorna".

Uppgiften i Prashant Lals recension av "Bhagavad-Gita som den är" i Sökaren nr 1 1978 att den skulle vara den andra översättningen till svenska av Gitan efter Nino Runebergs stämmer inte. Det finns ett par äldre översättningar. I en antologi i fyra delar "Främmande religionsurkunder" utgiven av Nathan Söderblom 1908 finns den med. Översättare är professor K.F. Johansson och missionärerna Ernst Heuman och Enok Hedberg. En översättning av kristna alltså. Dessutom skall det enligt Graal nr 5 1954 finnas en översättning från engelskan av N.F. Nytröm. Med vänlig hälsning
Gunnar Ekblom

Tack för upplysningarna! Det är nog tyvärr jag som har "lurat" Prashant Lal på den här punkten.

SM

GÄVOR

Brita Larsson, Bålsta, 25:—; Alf Persson, Norsborg, 20:—; Dan Wahlström, Upplands-Bälinge, 15:—; Ingrid Persson, Grästorp, 10:—; Christine Nyström, Göteborg, 10:—; Anne-Marie Bjurberg, Brottbys, 40:—; Ingegärd Olsson, Malmö, 40:—; Jan Brunnström, Göteborg 10:—; Rolf Andemark, Vallentuna, 15:—; Lillianne Björs, Leksand, 4:—; Åke Sjöberg, Ektorp 10:—; Inge Gustavsson, Lilla Edet, 40:—; Torborg Therner, Axvall, 5:—; Betty Liljengren, Älvdalen, 10:—; David Ståhl, Stockholm, 40:—; Curt Löfgren, Piteå, 20:—; Lilian Fagerholm, Boxholm, 10:—; Olov Hagström, Solna, 15:—; Einar Lündell, Rødovre, Danmark, 15:—; Rut Söderberg, Göteborg, 10:—.

Lars Ekström, Hägersten, 60:—; Carsten Ström, Abbekås, 10:—; Rachel Granlund, Eskilstuna, 3:—; Kerstin Berglund, Trångsund, 40:—; Artur Nilsson, Tytinge, 40:—; Ingrid Kraft, Landskrona, 10:—; Olle Hedlund, Lindesberg, 40:—; Eva Gustavsson, Göteborg, 10:—; Margot Helmfrid, Stockholm, 50:—; Anna Clarhell, Södertälje, 40:—; Lars Berg, Umeå, 40:—; Monica Johansson, Södertälje, 15:—; Gunnar Johansson, Farsta, 40:—; Anonym, 15:—; Inga-B. Brundin, Göteborg, 40:—; Torbjörn Bergquist, Göteborg, 10:—; R. Otterlind, Kumla, 20:—; Jens Höög, Älvsbyn, 10:—; Gunnar Caldenby, Uppsala, 10:—; Ewy Wilhelmsson, Kinna, 25:—.

Karl Österman, Falun, 3:—; Hjalmar Kehlman, Hägersten, 50:—; Alida Kvarnhed, Solna, 40:—; Martin Stål, Vällingby, 25:—; Bengt Andersson, Stockholm, 40:—; Sture Malmsten, Ekeby, 15:—; Gunnar Ekblom, Sundbyberg, 40:—; Birgitta Cube, Malmö, 10:—; Eva Bring, Bräkne-Hoby, 50:—; Valter Sjöberg, Åbosjön, 5:—; Gördis Jönsson, Malmö, 10:—; Martha Knutsson, Lidingö, 40:—; Georg Gustafsson, Älmhult, 10:—; Greger Lindell, Göteborg, 25:—; Ann Otterlind, Norrköping, 10:—; Åke Hållstam, Lycksele, 10:—; Sten Magnusson, Solna, 140:—; Jan Gunnarsson, Älvsjö, 40:—; P.O. Arvidsson, Täby, 10:—; Christer Elmerfeldt, Älvsjö, 20:—.

Helena Granbäck, Göteborg, 20:—; Ingall Karlsson, Stenungsund, 40:—; Lennart Nordström, Västerås, 40:—; Lars Gafvelin, Göteborg, 15:—; K. Ericsson, Malmö, 40:—; Tommy Olsson, Uppsala, 40:—; Erik Henriksson, Falun, 60:—; Eric Norling, Älfta, 15:—.

Tack för värdefullt stöd!

SM

Kontakt

Sökes: Man 40—60 år att känna gemenskap och åldras tillsammans med. Förmåga till ömhet, värme, humor och öppet sinne för växande och utveckling. Kreativt yrke eller fritidsintresse.

Finnes: Kvinna 44 år, stadd i utveckling. Förutom kärlek till allt levande, även konst, litteratur och musik, som uttrycker de levande och skapande krafterna i livet.

Svar till "Delad glädje — dubbel glädje" Sökaren f.v.b.

Pris för kontaktannonser: 20 öre per ord + 2:— i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 7:—. Moms. inräknad.

FÅ DERES HOROSKOP

stillet och tillsendt för 35 svenske kr. Send födselsdato, klockeslet och födestad till

Peter Sørensen

Havrevej 12, DK-2700 Brønshøj, Danmark

HOROSKOP

Ditt personliga födelsehoroskop handtecknas och tolkas. Uppgift om tid och plats för födelsen erfordras.

Mot postförskött.
60:— + portoutg.

Astrolog Per Dahlin

Pl. 1253, 830 43 Ås

BOKRECENSIONER

LSD — EN VÄG TILL SANNINGEN?

LSD är en psykedelisk drog med mycket dåligt anseende i det allmänna medvetandet. På grund av förbud att använda drogen och genom massmedias informationer har den kommit att uppfattas som ytterligt farlig och förknippas med svåra mänskliga tragedier. Men "hysterin" kring psykedelika — och de helt berättigade varningarna för okontrollerat bruk — får inte skymma bort det faktum att det har skett en betydelsefull LSD-forskning med resultat som är intressanta från många synpunkter.

Den tjeckoslovakiske psykiatern Stanislav Grof — numera verksam i USA — har arbetat kliniskt med LSD i 17 år. I "Realms of human consciousness. Observations from LSD research" — svensk utgåva 1977 med titeln *Människans okända världar. Utforskning av det omedvetna genom LSD-terapi* (Prisma) — som är den första boken i en planerad serie på fem, berättar han om den forskning med LSD som han ser som sin livsuppgift.

Under hans och hans medarbetares ledning har psykiatri-patienter genomgått LSD-terapi — de har fått en serie doser av drogen och kunnat tränga allt djupare ner i det omedvetna. Även bl a läkare, sjuksköterskor, filosofer och präster har provat LSD med avsikten att få egen kännedom om dess verkningar. Under kunnig ledning är riskerna minimala, förklarar Grof. Men vinsterna är stora. Många människor har fått sin livssyn, sina värderingar och sin uppfattning av verkligheten radikalt förändrade på ett positivt sätt, sedan de tagit LSD och sett världen och människorna på nytt sätt. Även stenhårda materialister, ateister och skeptiker har fått en ny inriktning av sitt liv efter LSD-upplevelser.

Men olika människor reagerar olika på LSD. Även en och samma person kan vid skilda tillfällen reagera med helt olikartade upplevelser.

Inom psykiatrin har LSD visat sig ha stor betydelse. Patienterna kan genom återupplevelse bli medvetna om avgörande händelser, som präglade dem — en sådan skärnupplevelse är den första upplevelsen av ett speciellt slag som registrerats i hjärnan och som sedan blivit styrande för kommande upplevelser av samma och liknande slag. Återupplevelsen av händelser som gömts i det omedvetna kan ge insikt, befrielse och tillfrisknande. Det är vanligt att patienter i LSD-terapi gång på

gång återvänder till ett visst upplevelseområde och varje gång tränger allt djupare in i det. När det omedvetna görs medvetet kan djupt rotade konflikter lösas.

Patienterna kan återvända till barn domen — precis som vid regressionsexperiment med hypnos — och återuppleva händelser som en gång präglade deras utblick på tillvaron. Kontroller har gjorts som kunnat bekräfta äktheten i sådana upplevelser. Stor betydelse har även återupplevelser av fostrets liv och själva födelsen — och även sådana har i något fall kunnat bekräftas! Så det tycks — åtminstone ofta — kunna röra sig om verkliga minnen, inte om fantasier.

Upplevelser under LSD-påverkan är, som nämnts, av många olika slag — och långt ifrån alltid positiva. När små och medelstora doser används, är estetiska upplevelser vanliga. Exempelvis förstärks och fördjupas uppfattningen av färger och musik.

Transpersonella upplevelser är vanliga, t.ex. förening med kosmos och jagets död. Universum kan upplevas som grymt och livet som alldeles meningslöst, men vanligare tycks en enhetsupplevelse — i god överensstämmelse med den klassiska mystikens uppgående i allt — vara. "Vid detta stadium", skriver Grof, "känner den behandlade det som om han hade tillgång till direkt insiktsfull kunskap och klokhet ifråga om sådant som har fundamental och universell betydelse." Det kan upplevas som en "insikt i varandets kärna". "Förnuftsmässigt tänkande och behovet av rationell analys minskas betydligt och universum förvandlas till ett mysterium som måste upplevas, inte en gåta som måste lösas". I detta tillstånd finner den behandlade det svårt att anlägga negativa synpunkter på världen och världsalltets utformning — allting förefaller vara perfekt, allt är som det bör vara."

"Jag var kosmos", säger en LSD-behandlad. Och: "Allt i detta universum föreföll att vara medvetet." Det händer att LSD-behandlade anknyter till hinduismen, buddhismen, Spinoza. "Jag förlorade känslan av individualitet, mitt jag upplöstes och jag blev ett existerande." — "Fortfarande kände jag mycket starkt att alla människor är en och densamma och att livets flod flyter in i Gud och att det inte finns någon skillnad mellan människor — vänner eller fiender, svarta eller vita, män eller kvinnor. Vi är alla en och densamma."

Detta är ett av de underbara inslagen i LSD-upplevelserna: att individen går utanför sin egen personlighet, upplever identitet med andra, ja med hela världsalltet. Medvetenheten vidgas bortom jagets vanliga gränser, och bortom rummets och tidens gränser.

Men rör det sig nu om betydelsefulla sanningar, som uppenbaras under LSD-ruset — eller är det bara meningslösa hallucinationer? Ännu får man nog vara försiktig, när man formulerar sådana frågor, och försöker besvara dem. Men det mänskliga medvetandet kan vara ett fundamentalt faktum i världsalltet, och som sådant bör det noga utforskas, även dess reaktioner på droger.

SM

TM-TEKNIKEN

Litteraturen om transcendental meditation (TM) är numera så omfattande att den är svår att överblicka. Den första större vetenskapliga studien över de fysiologiska effekterna av TM publicerades i en doktorsavhandling från University of California år 1970. Sedan dess har forskningen kring TM stadigt ökat och vidgats till att omfatta allt fler ämnesområden som på ett eller annat sätt kunnat sättas i samband med denna meditationsteknik.

Vid sidan av den vetenskapliga litteraturen finns en stor mängd populära framställningar av TM-rörelsens filosofi och budskap. För omkring ett år sedan fick vi ett värdefullt tillskott till den svenskspråkiga populärvetenskapliga litteraturen i ämnet. Då utkom på Wahlström & Widstrands förlag en översättning av Peter Russells "The TM Technique" från år 1976. Den svenska översättningens titel är *Transcendental Meditation — för ett bättre liv*. Författaren, som personligen är engagerad som lärare i TM-rörelsen i England och som därför är väl medveten om att hans opartiskhet kan ifrågasättas, bemödar sig om en saklig framställning. Han är till och med så försiktig att han menar att den vetenskapliga forskningen om TM fortfarande befinner sig i sin linda och att mer detaljerad analys krävs innan man kan tala om säker bevisföring när det gäller TMs effekter.

Boken är uppdelad i tre huvudsnitt. Det första behandlar TM-rörelsens ursprung och utveckling, de grundläggande principerna för TM-tekniken och meditationens fysiologiska och psykologiska effekter. Flera för TM karak-

Profeten

Av Sven Rosén

teristiska drag framhävs. Systemet att i stor skala utbilda unga och ofta oerfarna västerlänningar till meditationslärare innebär till exempel ett klart avsteg från den indiska guru-traditionen som endast godtar andliga mästare som fullvärdiga lärare. Det hela blir begripligt och meningsfullt först när man inser allvaret i Maharishis grundidé att så snabbt som möjligt sprida meditationstekniken till så många som möjligt. Maharishi förnekar inte värdet av andra metoder för att nå målet, det vill säga utvecklandet av den fulla mänskliga medvetandepotentialen. Han påstår emellertid att TM är den enklaste och snabbaste vägen till detta mål, bland annat därför att tekniken i motsats till flertalet andra meditationsmetoder är helt utan ansträngning. Det framhävs också i boken att Maharishi insisterar på att man inte skall blanda TM-tekniken med någon annan meditationsteknik och att teorin bakom TM också skall hållas åtskild från andra filosofier och metafysiska system. Anledningen till denna renlärighet är inte att man anser att andra åsikter nödvändigtvis är felaktiga utan hänför sig till det förhållandet att förståelsen för den unika enkelheten i TM-processen löper risk att fördunklas genom sammanblandningen med andra system. Kapitlet om de fysiologiska förändringarna vid TM sammanfattar på ett utmärkt sätt observationer som antyder att de djupaste meditationstillstånden innebär mycket djupgående fysiologiska förändringar, främst en snabbt insättande och mycket markant sänkning av ämnesomsättningen, andningsfrekvensen och andningsvolymen.

I bokens andra huvudavsnitt behandlas de olika grader av högre medvetenhetstillstånd som så småningom manifesteras hos dem som regelbundet praktiserar TM. Det så kallade transcendentala eller rena medvetandet, som till att börja med endast upplevs under meditationen, blir med tiden permanent. Det benämns i TM kosmiskt medvetande därför att den mentala aktiviteten nu fungerar helt fritt och utan blockeringar. Maharishi menar att detta tillstånd egentligen borde vara det normala för varje människa. Utvecklandet av mer förfinade medvetandetillstånd bygger i sin tur på de djupgående förändringar i upplevandet av den personliga identiteten som uppkommer på basen av det kosmiska medvetandet. Den nya identiteten innebär att känslan av samhörighet med universum och alla levande varelser växer sig allt starkare på bekostnad av den gamla begränsade jag-känslan. En människa som uppnått detta medvetandetillstånd handlar spontant alltmer i överensstämmelse med helhetens krav istället för att följa det gamla jagets ofta inskränkt egoistiska impulser.

Ett särskilt kapitel ägnas den specifika kunskapsteori som Maharishi utformat under namnet Vetenskapen om Kreativ Intelligens (VKI).

I det tredje och sista avsnittet i boken träder författaren själv fram med en personlig betraktelse över TMs roll i världen idag. Han menar att en grundorsak till att mänskligheten hamnat i en situation där överbefolkning, resursutarmning och miljöförstöring antagit sådana proportioner att de hotar själva livsbetingelserna på jorden ligger i det förhållandet att vi inte i tillräckligt hög grad är medvetna om vår grundläggande enhet med resten av naturen. I denna krissituation krävs en djupgående förändring av vårt tänkande så att denna grundläggande känsla av enhet med naturen kommer att bilda en självklar utgångspunkt för vårt sätt att uppleva och tolka tillvaron och därmed också för vårt sätt att handla. Detta nya holistiskt-ekologiska medvetande kan enligt författaren inte utgå från den intellektuella förståelsens nivå. Det måste växa fram från själva kärnan av vårt väsen. Eftersom TM erbjuder en väg att uppnå dessa djupgående förändringar i medvetandet ser författaren utbredandet av denna meditationsteknik som en viktig positiv insats i vår nuvarande kritiska belägenhet.

Sammanfattningsvis kan sägas att boken ger en balanserad och mångfacetterad bild av TM och att den väl fyller funktionen som en slags lägesrapport eftersom den ger ett helhetsperspektiv på TM-rörelsen så som den tedde sig fram till introduktionen av de så kallade siddhi-teknikerna år 1977.

Christina Olivecrona

SÖKAREN HERMANN HESSE

1977 kom det ut en liten postum pocketbok av Hermann Hesse med titeln *Vandring* (Alba, Bonniers). Det är en samling korta prosastycken omväxlande med poesi. Alla Hermann Hesses centrala verk finns just nu tillgängliga i pocketform på svenska. "Vandring" tillhör väl inte hans viktigaste produktion, men boken är intressant i det avseendet, att den tillkommit i ett uppbrottsskede i Hesses liv. Han bröt nämligen i fyrtioårsåldern upp från sin familj och sin borgerliga tillvaro. Han skilde sig från sin hustru och lämnade ifrån sig sina barn. Han hade under flera år varit tyst som författare, förlamad genom sin inre otillfredsställelse med sig själv och sin situation och genom omgivningens förväntningar på honom som författare.

Titeln anger helt konkret vad boken handlar om: fotvandring i Alperna, en typisk företeelse i Sydeuropa. Men titeln skall säkert också uppfattas symboliskt. Vandringsmotivet, som åter-

kommer gång på gång i Hesses produktion, uttrycker nämligen hela hans livsinställning. När det gamla ingenting längre ger och bara skänker känsla av övermättnad, då måste man bryta upp och söka nya mål. Det vore orätt att inte följa den inre maningen att gå vidare, orätt inte bara mot en själv utan mot omgivningen och hela samhället. Först genom att överskrida det gamlas gränser förs nämligen utvecklingen verkligen framåt. Inga mål får bli slutgiltiga utan måste överges när de fyllt sin speciella uppgift. I boken polariserar också Hesse bofastheten, rotfastheten, mot vagabondtillvaron: "trolösheten, ombytet, fantasin". Han hade till slut upplevt borgartillvaron som om han övade våld på sig själv. Han orkade inte längre vara präktig och förnöjd. Han måste bryta upp för att inte gå under som människa och författare. Ändå säger han, att den tid han levt med hem, familj och en välordnad tillvaro varit betydelsefull för hans utveckling, även om den till slut bara var en plåga. Hesse hade överhuvud taget svårt att anpassa sig till de samhälleliga mönstren och institutionerna. Han har ju genom hela sin produktion beskrivit hur grymt mötet med verkligheten var för honom. Gång på gång flydde han undan, tillbaka till dröm, fantasi, barndom. Längre betraktades han av familj och vänner som misslyckad. Ändå böjde han sig inte utan var hellre beredd att gå under än att anpassa sig. Först genom sin diktarroll fick han en position, som, samtidigt som den var socialt godtagbar, även gav utrymme för det som var viktigt för honom: längtan, fantasin, inlevelsen, sorglösheten, livsglädjen och skapandet. Hur grymt är inte samhället som endast i undantagsfall kan lämna utrymme för sådana djupt mänskliga behov och strävanden! Hesse var ju även senare i sitt liv, som erkänd författare, redo att offra sin sociala ställning, då hans äkthetssträvan krävde det.

Hesse var också beredd att ta den ångest och den längtan efter trygghet som han visste ibland skulle gripa honom i mörka stunder. Innerst inne visste han, att allt lidande han gick igenom bara skulle medföra en djupare, klarare och intensivare förståelse för livet. Där emot var han inte beredd att bejaka utjämningen, utslätningen, det medelmåttiga mittemellan som präglar de flesta människors liv.

Mycket av det som utmärker Hesses senare författarskap saknas i den här boken. Han befinner sig här till hälften kvar i det gamla idyllskrivandet. Han har ännu inte nått fram till Carl Gustav Jung och djuppsykologin, som skulle komma att förtäta och fördjupa hans författarskap avsevärt. Men den gudsbild, som sedan återfinns i bok efter bok finns gestaltad även i "Vandring". Hesse är klar över att den kristna guden

inte är hans gud. Hans gud finns inte bara i kapellen utan framförallt i naturen och inom människan. Gud talar genom naturen. Därför gäller det att kunna avlyssna denna dess hemligheter. Därför är naturupplevelsen och närheten till naturen också så viktig för Hesse. Naturen bär inom sig sin gudomliga uppgift, som den troget uppfyller. Likaså med människan. Hon måste lära sig att lyssna inåt och följa sin inre röst. Man förstår härav Hesses äkthetskrav. Människan skall också lyhört följa livet och ta emot vad det ger. Hon skall inte hänga fast vid något eget eller försöka gå sina egna vägar. På så sätt kan människan uppnå en harmoni med allt som gör att inte ens döden känns hotfull. Döden blir den fullkomliga vilan, den fullständiga föreningen med allt. Men Hesse uppfattar inte döden som slutgiltig utan bara just som en tillfällig vila. Han uttalar klart och tydligt i boken sin reinkarnationstro.

Hela Hesses produktion är en spegling av ett långt sökarliv. Det är utan tvekan därför hans böcker blivit så älskade just idag, då utrymmet för det specifikt mänskliga och viktiga i tillvaron blivit så oerhört litet. Hans böcker bör läsas av alla sökande människor!

Björn Sahlin

SKRÄPBOK OM UFOs

Ett förlag med det lustiga namnet Carl- sen/if har en bokserie "Vår spännande värld", tydligen avsedd för ungdomar och/eller personer med dåligt förstånd. Ett nummer i serien handlar av någon anledning om UFOs, flygande tefat. Boken heter *UFO. Oidentifierade flygande föremål* och är ett ytterligt svagt arbete på 48 sidor av vilka de 21 första handlar om UFOs. Författaren heter Peter Ryan, och hans okunnighet i ämnet är den värsta jag stött på, och det vill inte säga litet. Ändå ingår skräpboken i en serie "bra faktaböcker". Knappast någonting väsentligt är riktigt.

Flygande tefat är enligt Ryan inget annat än ballonger, fåglar, kometer, löv, moln, månen etc. — En av de klassiska UFO-iakttagelserna, av fader Gill och infödda på Nya Guinea, beskrivs alldeles felaktigt. De 38 vittnena (jämte vittnen till ett 60-tal andra UFO-iakttagelser i Nya Guinea vid ungefär samma tid) förvandlas till ett enda, prästmannen själv, som led av ögonfel! Ty det har "en amerikansk astronom" — det sägs inte vilken — uttalat, och "det finns knappast", tror Ryan, "någon anledning att betvivla att vetenskapsmannen hade rätt". Bevara mig, du milde, om jag inte förut hade läst andra redogörelser, bl a professor Hyneks, för detta fall!

Varför skall böcker av detta slag behöva ges ut? — Jag har gjort flera

framstötter till svenska förläggare att ge ut högklassiga engelskspråkiga UFO-böcker i svensk översättning. Men det tycks inte bli något av det. De viktigaste böckerna, av dem jag läst, är tre amerikanska: "The UFO Experience" av J. Allen Hynek (Henry Regnery Company), "The Edge of Reality" av J. Allen Hynek och Jacques Vallee (Henry Regnery Company) och "The UFO Controversy in America" av David Michael Jacobs (Indiana University Press).

Kära förläggare, gör en god gärning och ge ut åtminstone någon av dessa!

SM

LJUSET ÅKERMAN

Fortfarande kan man i svenska massmedia möta stort uppslagen okunnighet om parapsykologiska ting. I stora artiklar i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet har oinitierade skribenter kunnat ge uttryck för en sådan åsikt som att parapsykologi inte är en riktig vetenskap. I radio och TV har inte sällan med ämnet obekanta personer släppts fram för att diskutera paranormala fenomen (fastän en radiodebatt i januari med bl a Martin Johnson blev intressant på grund av bra personval).

Mot denna litet dystra bakgrund är det en glädjande överraskning att Nordal Åkerman, känd samhällsdebattör, i en bok om Amerika, *Huset som Jack byggde* (Prisma 1977) har ett, så långt jag förstår, sakriktigt kapitel "Anden i laboratoriet" om bl a forskningen i Durham. Åkerman anser sig kunna skriva: "Möjligheten att vinna kunskaper genom kanaler utanför de vanliga sinnena tycks inte längre kunna betvivlas."

Åkerman är lyckligt nog fri från den blockering som många människor — inte minst "intellektuella" — tycks besväras av när det gäller det paranormala, och är i stället i besittning av normal öppenhet och sunt förstånd.

Vi hoppas på fler åkermän bland de etablerade kulturdebattörerna.

SM

Sunrise. Engelskspråkig tidskrift från Teosofiska Samfundet — Pasadena. 10 nr/år endast 25:— kr. Skriv gärna och begär gratis ex. från Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Sthlm.

Manipulering av strålningsenergifälten runt människan.

För balansering av livsströmmen i dess passage genom människokroppen erbjuds allmänna och diagnostiska behandlingar, vilket ger strålände vitalitet och hälsa.

POLARITY CENTER:

Tel: 08/85 59 28

kl. 14.00—19.00

Anders B-son Johansson

Polarity-instruktör

Invernessvägen 9

182 76 Stocksund

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas tal till Sigala

24 sidor, ca 16:—

Buddhas tal till Kalamafolket/ Talet om rätt syn

40 sidor, ca 19:—

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal

av Narada Maha Thera

80 sidor, ca 15:—

Buddhistisk meditation

av Francis Story

32 sidor, ca 7:—

I bokhandeln eller direkt från förlaget

PERSONLIGA HOROSKOP

Karaktärshoroskop, partnerskapshoroskop och svar på direkta frågor göres och sändes mot postförskott. Inga förutsägelser göres men råd gives gärna om bästa tiden för att handla så att bästa resultat uppnås. Alla horoskop kostar minst 60:—, karaktärshoroskopen kan även fås för 100:—, 150:— eller 200:— beroende på önskad utförlighet. Ange dag, månad, år för födelsen och om möjligt även klockslag och plats. Många nöjda kunder. Porto tillkommer.

KENTH SKOGLUND

BOX 2018, 824 02 HUDIKSVALL, TEL 0650/163 89

UTVALDHET

Inom religionen och närstående områden är det inte alldeles ovanligt att människor tror, eller upplever, sig vara särskilt utvalda. "Doktor King", ledaren för Aetherius Society, är en sådan person. Han gör gällande att endast han, ingen annan, är en kanal för "kosmiska mästare".

En man i Schweiz, som heter Eduard Meier, en förtidspensionerad lastbilschaufför, meddelar att han har kontakt med varelser från en planet i stjärngruppen Plejaderna, och han säger att det bara är han, ingen annan, som står i fysisk kontakt med de främmande intelligenserna — andra människor har ännu inte nått fram till den andliga storhet som är nödvändig för en sådan kontakt.

Det finns många exempel — även från den kristna världen — på personer som upplevt sig stå i centrum för viktiga händelser, vara i fokus för Guds uppmärksamhet, vara Guds särskilda språkrör etc. — kanske som följd av paranormala erfarenheter som de haft: visioner, röster, inre upplevelser i tillstånd av djup trans osv.

Och inte så få trosgrupper — ofta små — har trott sig vara särskilt utvalda. En sådan grupp var människorna kring Mrs. Martin, som berättades om i Sökaren nr 1 i år.

Ibland kan sådana personer, som tror sig vara Medelpunkten, eller av sina anhängare blir betraktade som den Ende — samt grupper med

utvaldhetsidéer — få stor religiös betydelse. De kan ge upphov till nya religioner och sekter, och de kan ibland säkerligen vara människor med anmärkningsvärt goda karaktärsegenskaper.

Alla profeter har upplevt sig vara Guds sändebud — Moses, Jesus, Muhammed hör till den kategorin. Och för den kristna teologin framstår Jesus som Guds *end* son — och tillika den ende som är Gud själv.

Sedan finns också litet mildare former av upphäusning, då en rörelse helt samlar sig kring en grundare eller ledare och hämtar all sin väsentliga visdom från denne. Många andliga rörelser har sådan inriktning.

Jag måste medge att det högljutt ropar inom mig — om detta nu är Gud eller djävulen eller bara sunda förnuftet! — att inte ta dessa "utvalda" på allvar. Jag menar att det alltid rör sig om självöverskattning och självbedrägeri, när någon träder fram och gör gällande att han är en utvald.

Om det finns några äkta profeter vet jag inte, fast jag betvivlar det. Däremot vet jag att det finns många falska.

Men jag har överhuvud taget väldigt svårt för livsåskådningar och religioner som koncentrerar sig starkt på en enda person eller skrift. Jag finner detta vara en naiv tilltro och menar att en sådan inställning avskiljer sökaren från mycken visdom och kunskap, som

finns på andra håll. Synsättet blir skevt. Jag tycker att man kan finna mänsklig, religiös, metafysisk, vetenskaplig, politisk visdom litet varstans — i olika rörelser, hos skilda författare.

*

Får jag också till slut, i korthet, säga min mening om Jesu uppståndelse från de döda?

Det finns i stort *tre* möjligheter.

1. Någon uppståndelse har aldrig ägt rum. Graven var kanske tom, eftersom kroppen flyttats. Legenderna om att Jesus iakttagits efter korsfästelsen uppstod så småningom (lärjungar hade sett Jesus i "synen"). Detta stöds bl a av att slutet av det äldsta evangeliet, Markus, är oäkta.

2. Jesus överlevde korsfästelsen och dog till slut en naturlig död, kanske i Indien. Detta stöds av att Jesu ben, enligt Bibeln, inte slogs sönder, medan han hängde på korset, och av att kroppen togs ned osedvanligt snabbt på grund av den följande påskhögtiden. I det som skedde hade "Gud" antingen (a) *inte* sitt finger med eller (b) *hade* något med det att göra.

3. Jesus var vad vi skulle säga "kliniskt död", men blev åter levande.

Vi vet inte vad som verkligen hände, men det finns alltså flera olika möjligheter att förklara de första kristnas tro på Jesu kroppsliga uppståndelse.

SM

SÖKAREN

Nr 3 1978 Årgång 15

Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Telefon: 08/69 60 27

Red o ansv utg: Sven Magnusson

Sökaren är en oberoende tidskrift för livsåskådningsfrågor, där skilda meningar kan föras fram.

För varor och tjänster som utbjuds i annonser i denna tidskrift svarar endast annonsörerna själva.

Tryckt hos Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB Borås, 1978

ISSN 0038-0504

PRENUMERATIONSPRISER

Helår (10 nr) 60:—

Halvår 32:—

Annonsspriser (moms tillkommer):

Helsida 650:—, halvsida 400:—, småannonser 15:— per spalt-cm men minst 45:—.

INNEHÅLL:

Bertil Falk:

Jesus och Indien 2

Birger Edmar:

Varför överlevde kristendomen? 8

Anders Liljegren:

Astronauter och UFOs 11

Katarina Ed:

Parapsykologin blir mer rumsren 13

Doktor King och The Aetherius Society

14

Per Ragnar:

Reflexioner 18

Rolf Ejvegård:

Sokrates 19

Bertil Falk:

Intervju med Indira Gandhi 20

Bertil Nilsson:

Parapsykologisk forskning i Göteborg

22

Liljorna 26